

În cauza „Lawless”,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, constituită potrivit dispozițiilor articolului 43 (art. 43) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (în continuare „Convenția”) și ale articolelor 21 și 22 din Regulamentul Curții, într-o Cameră compusă din:

Dl. R. CASSIN, Președinte

și dnii G. MARIKIADIS

E. RODENBOURG

R. McGONIGAL, membru *ex officio*

G. BALLADORE PALLIERI

E. ARNALDS

K.F. ARIK, Judecători

P. MODINOS, Grefier,

pronunță următoarea hotărâre:

PROCEDURA

1. Prezenta cauză a fost deferită Curții la 13 aprilie 1960, de către Comisia Europeană a Drepturilor Omului (în continuare „Comisia”) printr-o cerere care datează cu 12 aprilie 1960. La cererea sa de deferire a cauzei, Comisia a anexat raportul său potrivit articolului 31 (art. 31) al Convenției. Cauza se referă la cererea introdusă în fața Comisiei, în temeiul articolului 25 (art. 25) al Convenției, de dl G. R. Lawless, cetățean al Republicii Irlanda, îndreptată împotriva Guvernului acestui stat.

2. Atât Comisia, cât și Guvernul irlandez, Parte în această cauză, au ridicat excepții preliminare și probleme de procedură în prezenta cauză. Curtea s-a pronunțat asupra acestor probleme în hotărârea sa din 14 noiembrie 1960.

Procedura, așa precum s-a desfășurat până la această dată, este expusă în hotărârea precitată.

3. Urmare a hotărârii precitate, Președintele Camerei, printr-o ordonanță din 14 noiembrie 1960, a fixat data de 16 decembrie 1960 drept termen limită pentru prezentarea memoriului delegaților Comisiei și data de 5 februarie 1961 drept termen limită pentru prezentarea contra-memoriului Guvernului irlandez.

Conformându-se acestei ordonanțe, Comisia a prezentat la 16 decembrie 1960 o „Expunere cu privire la contra-memoriu (fondul cauzei)”, care la 19 decembrie 1960 a fost notificată Guvernului irlandez, Parte în această cauză. La 3 februarie 1961, înainte de expirarea termenului acordat, Guvernul irlandez de asemenea a prezentat un document intitulat „Observațiile Guvernului irlandez cu privire la Expunerea Comisiei Europene a Drepturilor Omului din 16 decembrie 1960”. Acest document a fost comunicat delegaților Comisiei la 7 februarie 1961, dată de la care cauza putea fi prin urmare examinată în fond.

Înainte de deschiderea procedurii orale, delegatul principal al Comisiei a adus la cunoștința Curții, printr-o scrisoare adresată Grefierului la 14 martie 1961, opinia delegaților Comisiei cu privire la unele chestiuni ridicate de Guvernul irlandez în documentul său din 3 februarie

1961, copia căreia fiind transmisă Guvernului irlandez și vărsată, de asemenea, la dosarul cauzei.

4. La 7, 8, 10 și 11 aprilie 1961, la Strasbourg, au avut loc audieri în ședință publică, la care au participat:

din partea Comisiei:

Sir Humphrey Waldock, Președinte al Comisiei,
Delegat principal,

Dl C. Th. Eustathiades, Vice-Președinte

și

Dl S. Petren, Membru al Comisiei,
Delegați adjuncți,

din partea Guvernului irlandez, Parte în această cauză:

Dl A. O'Keeffe, Procurorul General al Irlandei, acționând în calitate de agent,

asistat de:

Dl S. Morrissey, Barrister-at-Law, consilier juridic, Ministerul Afacerilor Externe,

Dl A. J. Hederman, Barrister-at-Law,
consilier,

și de către:

Dnii D. O'Donovan, Chief State Solicitor,

P. Berry, Assistant Secretary-General, Ministerul Justiției.

5. Înainte de examinarea fondului cauzei, Sir Humphrey Waldock, delegat principal al Comisiei, a ridicat câteva chestiuni de procedură și a prezentat la acest subiect următoarele concluzii:

„Invităm Curtea să statueze că delegații Comisiei au dreptul:

(a) să considere ca parte integrantă a procedurii cauzei observațiile scrise ale reclamantului asupra raportului Comisiei, reproduse la paragrafele 31-49 ale Expunerii Comisiei din 16 decembrie 1960, astfel precum este indicat la pagina 15 a hotărârii Curții din 14 noiembrie 1960;

(b) să aducă la cunoștința Curții opinia reclamantului asupra chestiunilor particulare apărute în cadrul dezbaterilor, astfel precum este indicat la pagina 15 a hotărârii Curții din 14 noiembrie 1960;

(c) să considere persoana desemnată de către reclamant ca fiind la dispoziția delegaților pentru orice asistență pe care aceștia ar considera-o utilă de solicitat, în vederea comunicării Curții a opiniei reclamantului asupra chestiunilor particulare apărute în cadrul dezbaterilor.”

Dl A. O'Keefe, acționând în calitate de agent al Guvernului irlandez, a declarat că lasă această chestiune la discreția Curții.

6. Asupra acestei chestiuni de procedură, Curtea a adoptat la 7 aprilie 1961 următoarea hotărâre:

„Curtea,

Ținând cont de concluziile prezentate de către delegații Comisiei Europene a Drepturilor Omului la audierea din 7 aprilie 1961;

Luând notă de faptul că agentul Guvernului irlandez nu dorește să se pronunțe asupra chestiunii;

Considerând că, în hotărârea sa din 14 noiembrie 1960, Curtea a declarat că la această etapă a procedurii nu consideră necesar să autorizeze Comisia să-i transmită observațiile scrise ale reclamantului asupra Raportului Comisiei;

Considerând că, pe de altă parte, Curtea a recunoscut deja Comisiei în hotărârea precitată, doar versiunea franceză fiind autentică, facultatea de a aduce la cunoștință, sub proprie răspundere, opinia reclamantului, ca element ce ar putea servi drept explicație Curții;

Considerând că această latitudine a Comisiei se extinde asupra oricăror considerații pe care Comisia le-ar obține de la reclamant în cadrul procedurii în fața Curții;

Considerând că, pe de altă parte, Comisia dispune de deplina libertate cu privire la alegerea metodelor prin care dorește să stabilească contactul cu reclamantul și să-i ofere acestuia ocazia să-i comunice opinia; considerând, în special, că aceasta îi poate cere reclamantului să desemneze o persoană care să fie la dispoziția delegaților Comisiei; considerând că din aceasta nu rezultă că persoana în cauză ar avea *locus standi in judicio*;

Din aceste considerente,

Decide în unanimitate:

Cu referire la concluziile formulate la litera (a), că, la etapa actuală, nu este cazul de a examina observațiile scrise ale reclamantului, reproduse la paragrafele 31-49 ale Expunerii Comisiei din 16 decembrie 1960, ca făcând parte integrantă din procedura cauzei;

Cu referire la litera (b), că Comisia are deplina latitudine, în cadrul dezbaterilor și în măsura în care le consideră utile pentru a servi drept explicație Curții, să ia în considerare opinia reclamantului asupra Raportului sau asupra oricărei chestiuni particulare ridicate după transmiterea lui;

Cu referire la litera (c), că Comisia este împuternicită, la momentul în care consideră util să o facă, să invite reclamantul să-i pună la dispoziție o persoană, sub rezerva celor indicate mai sus.”

7. În continuare, Curtea a audiat declarațiile, răspunsurile și prezentările cu privire la chestiunile de fapt și de drept asupra fondului cauzei, date de Sir Humphrey Waldoock, delegat principal, din partea Comisiei, de dl A. O'Keefe, Attorney-General, acționând în calitate de Agent din partea Guvernului irlandez.

ÎN FAPT

I

1. Cererea Comisiei de deferire a cauzei – la care este anexat Raportul său, întocmit potrivit dispozițiilor articolului 31 (art. 31) din Convenție – are drept obiect de a supune cauza G. R. Lawless spre examinare Curții, astfel încât aceasta să poată decide dacă faptele cauzei denunță sau nu o încălcare a obligațiilor asumate de Guvernul irlandez în temeiul dispozițiilor Convenției.

Precum rezultă din cererea și memoriul Comisiei, G. R. Lawless invocă, în ceea ce îl privește, încălcarea din partea autorităților Republicii Irlanda a dispozițiilor Convenției, prin faptul că, întru executarea unei ordonanțe emise de către Ministrul Justiției în baza articolului 4 al Legii nr. 2 din 1940 de modificare a Legii din 1939 cu privire la atentatele contra securității statului, s-a aflat în detenție fără judecată de la 13 iulie până la 11 decembrie 1957 într-o tabără de detenție militară, situată pe teritoriul Republicii Irlanda.

2. Faptele cauzei, astfel precum rezultă din Raportul Comisiei, din memoriile, probele și documentele prezentate Curții, precum și din concluziile formulate atât de Comisie, cât și de Guvernul irlandez, în cadrul audierilor orale în fața Curții, se rezumă la următoarele:

3. G. R. Lawless, născut în 1936, este muncitor în construcție. El are domiciliu permanent în Dublin (Irlanda).

4. G. R. Lawless a recunoscut în fața Comisiei că a devenit membru al I.R.A. („Irish Republican Army” / „Armata republicană irlandeză”) în ianuarie 1956. Potrivit propriilor sale declarații, el ar fi părăsit I.R.A. în iunie 1956 și un grup disident al I.R.A. în decembrie 1956.

II

5. Potrivit tratatului cu privire la crearea Statului Liber al Irlandei, semnat la 6 decembrie 1921 între Marea-Britanie și Statul Liber al Irlandei, șase comitate situate în nordul Insulei irlandeze au rămas sub suveranitatea britanică.

6. După crearea Statului Liber al Irlandei, cu diferite ocazii, s-au constituit grupuri armate autoproclamate „Armata republicană irlandeză” (I.R.A.), având ca obiectiv evident desfășurarea activităților teroriste ce ar pune capăt suveranității exercitate de Marea Britanie asupra Irlandei de Nord. Activitățile acestor grupuri au luat uneori proporții atât de mari, încât legislația ordinară nu mai putea asigura o reprimare eficientă. Astfel, legislatorul i-a acordat cu diferite ocazii Guvernului împuterniciri speciale, de natură să-i permită acestuia să facă față situației create prin aceste activități ilegale; printre aceste împuterniciri a figurat uneori dreptul de detenție fără judecată.

La 29 decembrie 1937 a fost promulgată Constituția Republicii Irlanda, în vigoare în prezent. În luna mai a anului 1938, toate persoanele deținute pentru delictive politice au fost eliberate.

La momentul când situația politică din Europa prezicea declanșarea războiului, I.R.A. și-a reluat activitățile și săvârșea noi acte de violență pe teritoriul Republicii Irlanda.

La începutul anului 1939, I.R.A. a publicat documente pe care le-a denumit „declarație de război Marii Britanii”. În special după această declarație I.R.A., acționând de pe teritoriul Republicii Irlanda, și-a intensificat actele de violență pe teritoriul britanic.

7. Pentru a face față situației create prin activitatea I.R.A., Parlamentul Republicii Irlanda a adoptat o lege cu privire la atentatele contra securității statului („Offences against the State Act, 1939”), care a intrat în vigoare la 14 iunie 1939.

III

8. Titlul II al legii din 1939 definește „activitățile prejudiciabile menținerii păcii și ordinii publice sau securității statului”. Titlul III conține dispoziții cu privire la organizații a căror activitate cade sub incidența legii și care, din aceste motive, pot fi declarate prin ordonanță de Guvern „organizații ilegale”. În acest sens, articolul 21 din legea din 1939 prevede:

„(1) Este interzis oricărei persoane să facă parte dintr-o organizație ilegală;

(2) Orice persoana care este membru al unei organizații ilegale, contrar prezentului articol, se face vinovată de încălcarea dispozițiilor prezentului articol și este pasibilă:

(a) în cazul constatării vinovăției, de o amendă în valoare de cel mult 50 lire sau, la discreția instanței de judecată, de pedeapsa cu închisoarea de până la trei luni, sau de ambele pedepse; fie

(b) în cazul pronunțării hotărârii de condamnare de către instanța de judecată, de o pedeapsă cu închisoarea de până la doi ani”.

Titlul IV al legii din 1939 conține diverse dispoziții cu privire la reprimarea activităților ilegale, printre care, articolul 30 prevede următoarea dispoziție referitoare la arestarea și detenția persoanelor bănuite de implicare în activități ilegale:

Articolul 30:

„(1) Orice membru al Gárda Síochána (dacă nu este îmbrăcat în uniformă, la prezentarea legitimației, dacă i se cere) poate fără mandat să oprească, să perchezitioneze, să interogheze și să aresteze orice persoana sau să efectueze una sau mai multe dintre aceste măsuri în privința oricărei persoane pe care o bănuiește de a fi comis o încălcare sau este pe cale să comită o încălcare a oricărui articol sau paragraf din prezenta lege, sau un act calificat drept delict în sensul Titlului V din prezenta lege, sau pe care o bănuiește de a fi posesorul unui document având legătură cu comiterea sau tentativa de comitere a oricărei dintre încălcările sus menționate.

(2) Orice membru al Gárda Síochána (dacă nu este îmbrăcat în uniformă, la prezentarea legitimației, dacă i se cere) poate, în scopul exercitării oricărei dintre împuternicirile acordate de paragraful precedent al acestui articol, să oprească și să perchezitioneze (făcând uz de forță, în caz de necesitate) orice vehicul sau navă, corabie sau alt vas pe care îl bănuiește de transportarea unei persoane pe care este autorizat, potrivit paragrafului susmenționat, să o rețină fără mandat.

(3) Orice persoană reținută în temeiul prezentului articol poate fi condusă și deținută la un post al Gárda Síochána, o închisoare sau orice alt loc corespunzător acestui scop, timp de 24 de ore din momentul reținerii și oricărei persoane i se poate, la ordinul unui ofițer din Gárda Síochána, având cel puțin rangul de Comisar principal, prelungi detenția pentru încă 24 de ore.

(4) Orice persoană deținută ca urmare a aplicării paragrafului precedent poate, în orice moment pe parcursul detenției sale, să fie inculpată de săvârșirea unei infracțiuni și tradusă în fața Tribunalului de District sau în fața unei Curți Penale Speciale, sau eliberată la ordinul

unui ofițer din Gárda Síochána, și trebuie, în cazul în care nu este inculpată sau eliberată, să fie eliberată la expirarea perioadei de detenție autorizate de paragraful precitat.

(5) Orice membru al Gárda Síochána poate lua, cu privire la o persoană deținută în temeiul prezentului articol, una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

- (a) să noteze numele și adresa unei astfel de persoane;
- (b) să perchezitioneze o astfel de persoana sau să dispună percheziția;
- (c) să fotografieze o astfel de persoana sau să dispună fotografierea;
- (d) să-i ia sau să dispună luarea amprentelor digitale unei astfel de persoane;

(6) Orice persoană care va opune rezistență exercitării de către un membru al Gárda Síochána a oricărei dintre împuternicirile acordate de paragraful precedent, sau care nu-și va declara numele sau va refuza să-și declare numele sau adresa și va furniza la orice întrebare de această natură un nume sau o adresă falsă sau înșelătoare, se va face vinovat de încălcarea prezentului articol și va fi, după constatarea vinovăției, pasibil de pedeapsa cu închisoarea de până la șase luni”.

Titlul V al legii din 1939 are drept obiect crearea unei „Curți Penale Speciale”, având competența de judecare a persoanelor acuzate de delikte în temeiul acestei legi.

În cele din urmă, Titlul VI al legii din 1939 conține dispoziții care autorizează orice Ministru de Stat – din momentul în care Guvernul a pus în vigoare această parte a legii – să ordone, în anumite circumstanțe, arestarea sau detenția oricărei persoane în privința căreia are convingerea că se dedică unor activități declarate ilegale prin lege.

9. La 23 iunie 1939, adică după nouă zile de la intrarea în vigoare a legii cu privire la atentatele contra securității statului, Guvernul a promulgat, în temeiul articolului 19 al acestei legi, o ordonanță prin care I.R.A., declarată „Organizație ilegală”, a fost dizolvată.

10. Ulterior, circa 70 de persoane au fost arestate și deținute în temeiul Titlului VI al legii; una dintre acele persoane a înaintat o acțiune în fața Înaltei Curți a Irlandei, contestând legalitatea detenției sale. Înalta Curte a Irlandei a declarat atunci această detenție ca fiind ilegală și a dispus eliberarea persoanei printr-o hotărâre de *habeas corpus*.

Guvernul a ordonat atunci eliberarea tuturor persoanelor deținute în baza aceluiași dispoziții.

11. Luând în considerație hotărârea Înaltei Curți, Guvernul a prezentat Parlamentului un proiect de lege de modificare a Titlului VI al legii din 1939 contra securității statului. La 9 februarie 1940, după ce a fost declarat constituțional de către Curtea Supremă, acest proiect a fost adoptat de către Parlament, devenind legea nr. 2 din 1940, „Offences against the State (Amendment) Act 1940”.

Această lege nr. 2 din 1940 conferă Miniștrilor de Stat împuterniciri speciale de detenție fără judecata, „dacă și din momentul în care Guvernul va face și va publica o declarație prin care să declare că împuternicirile atribuite prin prezentul Titlu al legii sunt necesare pentru a asigura menținerea păcii și ordinii publice și că este oportun ca prezentul Titlu al legii să intre imediat în vigoare” (articolul 3, paragraful (2) al legii).

Cu toate acestea, în temeiul paragrafului (4) al articolului 3 al legii, declarația Guvernului de punere în vigoare a împuternicirilor speciale de detenție poate fi anulată în orice moment printr-o simplă rezoluție a Camerei inferioare a Parlamentului irlandez.

În plus, potrivit prevederilor articolului 9 al legii, cele două Camere ale Parlamentului trebuie să fie informate în deplină măsură, cu regularitate, despre modul de exercitare a împuternicirilor de detenție.

12. Împuternicirile de detenție prevăzute de legea precitată sunt încredințate Miniștrilor de Stat. În acest sens, articolul 4 al legii dispune:

„(1) În cazul în care un Ministru de Stat consideră că o persoană este implicată în activități care, după părerea sa, sunt prejudiciabile menținerii păcii și ordinii publice sau a siguranței statului, el poate, prin ordin sub semnătură proprie și purtând sigiliul său oficial, să ordone arestarea sau detenția acelei persoane în baza prezentului articol.

(2) Orice membru al Gárda Síochána poate să aresteze fără mandat orice persoană indicată în ordinul emis de către un Ministru de Stat în aplicarea paragrafului precedent.

(3) Orice persoană arestată în aplicarea paragrafului precedent va fi deținută într-o închisoare sau într-un alt loc indicat în acest scop printr-un regulament adoptat în aplicarea prezentului Titlu al legii, până la momentul în care acest Titlu va înceta să mai fie în vigoare sau până la momentul în care aceasta va fi eliberată în temeiul dispozițiilor subsecvente ale prezentului Titlu al acestei legi.

(4) În cazul în care o persoană este deținută în baza prezentului articol, acesteia i se prezintă, imediat după sosire la închisoare sau în orice alt loc indicat în acest scop prin regulamentele adoptate în aplicarea prezentei părți a acestei legi, o copie a ordinului emis pe numele său în temeiul prezentului articol, precum și a dispozițiilor articolului 8 al prezentei legi”.

13. În temeiul articolului 8 al legii nr. 2 din 1940, Guvernul trebuie să instituie, cât de curând posibil după intrarea în vigoare a împuternicirilor de detenție fără judecată, o Comisie (numită în continuare: „Comisia de detenție”) care să poate fi sesizată de către orice persoană arestată sau deținută în temeiul legii, prin intermediul Guvernului, în vederea examinării cauzei sale. Această Comisie trebuie să fie alcătuită din trei membri numiți de Guvern, printre care un ofițer al Forțelor Apărării, având cel puțin șapte ani de serviciu, și alți doi membri, care trebuie să fie un avocat sau jurisconsult având o experiență de cel puțin șapte ani, fie judecători sau foști judecători ai tribunalelor ordinare. În cele din urmă, articolul 8 al legii prevede ca, în cazul în care Comisia conchide că nu există temeiuri pentru menținerea persoanei în detenție, aceasta este eliberată în cei mai scurți termeni.

IV

14. După o perioadă de mai mulți ani în care activitățile I.R.A. nu au fost atât de pronunțate, în 1954 și apoi începând cu al doilea semestru al anului 1956 s-a produs o recrudescență.

În cea de-a doua jumătate a lunii decembrie 1956, au fost comise atacuri armate împotriva mai multor unități ale poliției Irlandei de Nord, iar la sfârșitul lunii a fost ucis un polițist. În aceeași lună, o patrulă a poliției circulând pe drumuri frontaliere a fost ținta unor focuri de armă, au fost doborâți arbori de-a curmezișul drumurilor, au fost tăiate fire telefonice etc. În ianuarie 1957, incidentele au devenit și mai frecvente. La începutul lunii, împotriva unităților poliției din Brookeborough a fost declanșat un atac armat, în cursul căruia doi dintre atacatori au fost uciși, ambii provenind din teritoriul comitatului 26. Alți doisprezece, dintre care patru răniți, au trecut frontiera și au fost arestați de poliția Republicii Irlanda. În aceste circumstanțe, Prim-ministrul Republicii Irlanda a adresat publicului, în cadrul unui mesaj radiofonic din 6 ianuarie 1957, un apel insistent de a pune capăt acestor atacuri.

La șase zile după acest mesaj radiofonic, adică pe 12 ianuarie 1957, I.R.A. săvârșește pe teritoriul Republicii Irlanda un atac armat împotriva unui magazin de explozibile, situat în Moortown, comitatul Dublin, în scopul de a sustrage explozibile. La 6 mai 1957, grupuri armate au pătruns în magazinul de explozibile din Swan Laois, au imobilizat paznicul și au sustras o mare cantitate de explozibile.

Pe 18 aprilie 1957, printr-o explozie care cauzează serioase prejudicii podului de cale ferată din Ayalogue, în comitatul Armagh, la circa 5 mile în partea de nord a frontierei, a fost întreruptă linia de cale ferată Dublin-Belfast.

În noaptea din 25 spre 26 aprilie, trei explozii între Lurgan și Portadown, în Irlanda de Nord, au cauzat daune aceleiași linii de cale ferată.

În noaptea din 3 spre 4 iulie 1957, o patrulă a poliției Irlandei de Nord, în timpul serviciului în imediată apropiere de frontieră, a căzut într-o ambuscadă. Un polițist a fost împușcat mortal, iar altul a fost rănit. La locul ambuscadei au fost descoperite 87 de batoane de gelinită plasate pe drum, acoperite cu pietre și conectate la un detonator.

Acest incident s-a produs cu doar 8 zile înainte de Orange Processions, care se desfășoară anual în numeroase localități ale Irlandei de Nord la data de 12 iulie. În trecut, această dată a fost deosebit de critică pentru menținerea păcii și ordinii publice.

V

15. Împuternicirile speciale de arestare și detenție atribuite Miniștrilor de Stat prin legea nr. 2 din 1940, au fost puse în vigoare la 8 iulie 1957 printr-o Declarație a Guvernului irlandez publicată în Jurnalul Oficial la 5 iulie 1957.

La 16 iulie 1957, Guvernul a constituit Comisia de detenție, prevăzută de articolul 8 al legii și a desemnat în calitate de membri ai Comisiei un ofițer al Forțelor Apărării, un judecător și un judecător de district.

16. Declarația Guvernului irlandez de punere în vigoare, la 8 iulie 1957, a împuternicirilor speciale de detenție prevăzute în Titlul II al legii nr. 2 din 1940, avea următorul conținut:

„Guvernul, în exercitarea împuternicirilor conferite de paragraful 2 al articolului 3 al legii cu privire la atentatele contra securității statului din 1940 (nr. 2 din 1940), prin prezenta declară că împuternicirile conferite de Titlul II al legii precitate sunt necesare în vederea menținerii păcii și ordinii publice și că este necesar ca Titlul menționat să intre în vigoare imediat.”

17. Prin scrisoarea din 20 iulie 1957, Ministrul irlandez al Afacerilor Externe a informat Secretarul General al Consiliului Europei că Titlul II al legii nr. 2 din 1940 cu privire la atentatele contra securității statului a intrat în vigoare la 8 iulie 1957.

Paragraful 2 al scrisorii avea următorul conținut:

„... În măsura în care punerea în aplicare a Titlului II al legii, care conferă împuterniciri speciale de arestare și de detenție, poate implica o derogare de la obligațiile ce rezultă din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, am onoarea să vă invit să considerați prezenta scrisoare ca una de notificare potrivit articolului 15 (3) (art. 15-3) al Convenției.”

Scrisoarea indica faptul că detenția persoanelor în baza legii nr. 2 devenise necesară „în vederea împiedicării săvârșirii delictelor contra păcii și ordinii publice și menținerii unor forțe militare sau armate, altele decât cele autorizate prin Constituție”.

Secretarului General i se atrăgea atenția asupra dispozițiilor articolului 8 al Legii din 1940, care prevedea constituirea unei Comisii căreia i se poate adresa orice persoană deținută. Comisia a fost instituită la 16 iulie 1957.

18. Îndată după publicarea Declarației din 5 iulie 1957 cu privire la punerea în vigoare a împuternicirilor de detenție prevăzute de legea nr. 2 din 1940, Prim-ministrul Republicii Irlanda a anunțat că Guvernul va elibera orice persoană deținută în temeiul legii menționate, care își va lua angajamentul de „a respecta Constituția și legile Irlandei” și de „a nu adera, nici sprijini vreo organizație declarată ilegală în temeiul legii din 1939 cu privire la atentatele contra securității statului”.

VI

19. La 21 septembrie 1936 G.R. Lawless a fost arestat pentru prima dată împreună cu alți trei bărbați într-un hambar dezafectat la Keshcarrigan, comitatul Leitrim. În acest hambar poliția a descoperit o mitralieră Thompson, 6 arme de război, 6 arme de vânătoare, un revolver, un pistol automat și 400 încărcătoare. Lawless a recunoscut că era membru al I.R.A. și că a luat parte la un atac armat în cadrul căruia au fost furate arme și revolve. La 18 octombrie, el a fost acuzat de deținere ilegală de arme de foc, în temeiul legii din 1925 cu privire la armele de foc (The Firearms Act, 1925) și a articolului 21 din legea din 1939 cu privire la atentatele contra securității statului (The Offences against the State Act, 1939) (în continuare „legea din 1939”).

G. R. Lawless și ceilalți inculpați au fost traduși în fața Curții penale de circumscripție Dublin. La 23 noiembrie 1956, aceștia au fost achitați în ceea ce privește capătul de acuzare de posesie ilegală de arme de foc. Judecătorul a semnalat juraților faptul că nu au fost respectate condițiile tehnice referitoare la probarea vinovăției acuzatului, acuzarea nedemonstrând în mod concludent că nici o autoritate competentă nu îi acordase acuzatului vreun permis ce l-ar fi autorizat să dețină armele în cauză.

În cadrul audierilor din data de 26 octombrie în fața acestei Curți, judecătorul de district l-a întrebat pe unul dintre inculpați, Sean Geraghty, dacă acesta dorea să adreseze întrebări agenților de poliție prezenți. Sean Geraghty a răspuns în felul următor:

„În calitate de soldat al Armatei Republicane Irlandeze și ca leader al bărbaților aici prezenți, nu doresc să iau parte la deliberările acestui tribunal.”

La întrebarea judecătorului dacă pleda vinovat sau nevinovat, acesta a răspuns din nou:

„În numele camarazilor mei și al meu personal, țin să declar că armele și munițiile găsite asupra noastră urmau să fie utilizate împotriva forțelor britanice de ocupație, în scopul realizării reunificării țării noastre și irlandezii și irlandezele, indiferent de opinie politică, nu trebuie să se teamă de noi. Noi reafirmăm că posesia armelor este legală și credem, de asemenea, că orice irlandez are datoria de a lua arma în mână pentru a-și apăra țara”.

Ulterior, răspunzând la o întrebare ce i-a fost adresată de către judecător, G.R. Lawless a declarat: „Sean Gergharty a vorbit în numele meu”.

La 14 mai 1957, Lawless a fost arestat din nou la Dublin, în temeiul articolului 30 din legea din 1939, fiind bănuț de implicare în activități ilegale. Asupra lui a fost găsită o schiță de plan pentru atacarea unor posturi de frontieră între Republica Irlanda și Irlanda de Nord, având inscripția: „A se infiltra, a anihila și a distruge”.

În aceeași zi la domiciliul lui G. R. Lawless a fost efectuată o percheziție. În timpul acesteia a fost depistat un document manuscris cu privire la războiul de gherilă, document ce conținea, printre altele, următoarele declarații:

„ Mișcarea de rezistență este avangarda armată a poporului irlandez în luptă pentru eliberarea Irlandei. Forța acestei mișcări constă în caracterul său popular și patriotic. Principala misiune a unităților locale ale rezistenței este de a distruge instalațiile și unitățile inamice, localurile Armatei teritoriale, unitățile speciale, birourile de recrutare, posturile de frontieră, depozitele, etc.

A ataca aerodromurile inamice și a distruge hangarele pentru avioane, depozitele de bombe și de carburanți, a nimici membrii-cheie ai personalului aerian și mecanicii, a nimici sau captura ofițerii inamici de rang înalt și înalții funcționari ai administrației coloniale inamice, precum și trădătorii țării noastre aflați în serviciul acestora, și anume ofițeri britanici, agenți de poliție, spioni, magistrați, membri importanți ai partidului colaboraționist, etc.”

După arestare, G. R. Lawless a fost acuzat:

(a) de deținere de documente compromițătoare, cu încălcarea articolului 12 din legea din 1939;

(b) de apartenență la o organizație ilegală, I.R.A., cu încălcarea articolului 21 din legea din 1939.

La 16 mai 1957, G. R. Lawless a fost tradus în fața Curții penale de circumscripție Dublin, împreună cu alți trei bărbați acuzați de infracțiuni similare în temeiul legii din 1939. În ceea ce privește primul capăt de acuzare, Curtea l-a condamnat pe Lawless la o lună de închisoare, dar l-a achitat în privința celui de-al doilea. Actele Curții arată că cel de-al doilea capăt de acuzare a fost respins pentru „motive de fond”, fără ca aceasta să fi fost consemnat în vreun proces-verbal oficial al dezbaterilor. Motivele acestei achitări nu au putut fi stabilite cu claritate. G. R. Lawless a fost eliberat în jurul datei de 16 iunie 1957, după ce și-a ispășit pedeapsa în închisoarea Mountjoy din Dublin.

20. La 11 iulie 1957, G. R. Lawless a fost din nou arestat la Dun Laoghaire de către agentul de securitate Connor, în momentul în care era pe punctul de a se îmbarca pe un vas cu destinația Anglia. El a fost deținut timp de 24 de ore la Comisariatul de poliție Bridewell din Dublin, în temeiul articolului 30 din legea din 1939, fiind bănuit de apartenență la o organizație ilegală, și anume la I.R.A.

În aceeași zi, inspectorul de poliție McMahon i-a declarat reclamantului că el ar putea fi eliberat dacă ar semna un angajament cu privire la comportamentul său viitor. Dlui G. R. Lawless nu i-a fost prezentat nici un text scris al angajamentului propus. Condițiile acestuia nu au putut fi stabilite cu exactitate.

La 12 iulie 1957, Șeful Comisariatului de poliție, acționând în temeiul paragrafului 3 al articolului 30 din legea din 1939, a dispus prelungirea detenției dlui G. R. Lawless cu 24 de ore, până la data de 13 iulie 1957, ora 19.45.

La 13 iulie 1957, la ora 6 dimineața, înainte de expirarea termenului detenției sale în temeiul articolului 30 din legea din 1939, G. R. Lawless a fost transferat de la Comisariatul de poliție Bridewell la închisoarea militară din Curragh, comitatul Kildare (cunoscută sub numele de „Glass House”). El a ajuns acolo în aceeași zi la orele 8 dimineața și, din acel moment, a fost deținut în această instituție în temeiul unui ordin de detenție emis la 12 iulie 1957, potrivit articolului 4 din legea nr.2 din 1940, de către Ministrul justiției. La momentul sosirii la „Glass House”, Lawless a primit copia ordinului de detenție precizat, în care Ministrul Justiției a

declarat că, în opinia sa, G. R. Lawless era implicat în activități prejudiciabile securității statului și a dispus arestarea și detenția sa în temeiul articolului 4 din legea din 1940.

La 17 iulie 1957, G. R. Lawless a fost transferat de la „Glass House” într-o unitate cunoscută sub numele de „Curragh Internment Camp”, care face parte din unitatea militară și cazarmele din Curragh, comitatul Kildare, loc unde a fost deținut, împreună cu alte circa 120 de persoane, fără a fi tradus în fața unui judecător, până la eliberarea sa la 11 decembrie 1957.

21. La 16 august 1957, G. R. Lawless a fost informat că va eliberat dacă își va lua în scris angajamentul de „a respecta Constituția și legile Irlandei” și de „a nu adera, nici susține vreo organizație declarată ilegală în temeiul legii din 1939 cu privire la atentatele contra securității statului”. G. R. Lawless a refuzat să își asume un asemenea angajament.

22. La 8 septembrie 1957, G. R. Lawless și-a exercitat dreptul, recunoscut de articolul 8 al legii din 1940, de a cere ca chestiunea menținerii sale în detenție să fie examinată de către Comisia de detenție, creată potrivit aceluiași articol din legea precitată. El s-a prezentat în fața acestei Comisii la 17 septembrie 1957, fiind asistat de un consilier și de avocați. Comisia de detenție, la prima ședință a adoptat câteva reguli de procedură și a amânat audierile până la data de 20 septembrie.

23. Cu toate acestea, la 18 septembrie 1957, consilierul lui G. R. Lawless, întemeindu-se pe articolul 40 din Constituția Irlandei, a adresat, de asemenea, Înaltei Curți a Irlandei o cerere prin care solicita pronunțarea unei ordonanțe condiționate de *habeas corpus ad subjiciendum*. Obiectul cererii consta în obținerea unei ordonanțe a Curții de obligare a Comandantului Unității de detenție să-l aducă pe G. R. Lawless în fața Curții în vederea examinării legalității detenției sale și adoptării unei decizii în această privință. Pronunțarea unei ordonanțe condiționate de *habeas corpus* l-ar fi obligat pe Comandant să-și motiveze refuzul de a se conforma ordonanței în fața Înaltei Curți.

Ordonanța condiționată a fost acordată în aceeași zi și notificată Comandantului care trebuia să își motiveze refuzul într-un termen de patru zile. Ea a fost de asemenea notificată Comisiei de detenție. Comisia de detenție s-a întrunit la 20 septembrie 1957 și a decis să amâne ședința *sine diem* în așteptarea rezultatului cererii de *habeas corpus*.

24. Atunci G. R. Lawless a adresat o cerere Înaltei Curți, solicitând, în pofida motivelor Comandantului unității de detenție de a nu da curs cererii, ca ordonanța condiționată de *habeas corpus* să devină necondiționată. În acest context, Comandantul s-a bazat pe ordinul de detenție emis pe numele reclamantului de către Ministrul justiției.

Înalta Curte s-a întrunit la 8 și la 11 octombrie 1957 și a audiat argumentele legale prezentate de către consilierii celor două părți. La 11 octombrie, ea a pronunțat o hotărâre prin care a admis motivele invocate de către Comandantul unității întru justificarea detenției. Prin urmare, cererea de *habeas corpus* a fost respinsă.

25. La 14 octombrie 1957, G. R. Lawless a declarat apel în fața Curții Supreme, invocând nu numai Constituția și legislația Irlandei, dar și prevederile Convenției europene a drepturilor omului. La 6 noiembrie 1957, Curtea Supremă a respins apelul dlui G. R. Lawless. Ea și-a emis hotărârea motivată la 3 decembrie 1957.

Principalele concluzii ale hotărârii Curții Supreme au fost următoarele:

(a) legea din 1940 a fost prezentată, în faza de proiect, Curții Supreme în vederea examinării constituționalității sale. Curtea Supremă a decis că aceasta nu era contrară Constituției, iar în temeiul articolului 34 (3) 3 al Constituției, nici un tribunal nu poate aprecia constituționalitatea unei legi a cărei proiect a fost aprobat de către Curtea Supremă.

(b) Oireachtas (adică Parlamentul), singura autoritate legislativă, nu adoptase nici o lege prin care sa încorporeze Convenția europeană a drepturilor omului în dreptul intern al Irlandei. În consecință, Curtea Supremă nu putea să aplice Convenția, în măsura în care aceasta acorda cetățenilor drepturi suplimentare sau diferite de cele prevăzute de dreptul intern irlandez.

(c) Detenția reclamantului în temeiul articolului 30 din legea din 1939 trebuia să ia sfârșit la 13 iulie 1957, ora 19.45. În acel moment, el era deja deținut potrivit unui alt ordin emis de către Ministrul justiției, iar menținerea sa în detenție era absolut justificată prin acest al doilea ordin.

(d) Reclamantul nu a adus nici o probă *prima facie* în sprijinul alegației sale, potrivit căreia nu ar fi fost informat cu privire la motivele arestării sale în baza ordinului ministerial. În orice caz, chiar dacă ar fi fost constatată o neregularitate la arestare, aceasta nu ar fi făcut detenția ulterioară ilegală, oricare ar fi, de altfel, drepturile pe care i le-ar fi putut acorda reclamantului dreptul irlandez.

(e) Curtea a statuat deja odată cu examinarea proiectului legii din 1940 că aceasta nu era împuternicită să examineze temeinicia opiniei unui ministru care emite un ordin de detenție în temeiul articolului 4 din legea precitată.

(f) În cadrul procedurii de *habeas corpus* în fața Înaltei Curți, reclamantul a contestat legalitatea constituirii Comisiei de detenție. Chiar dacă s-ar demonstra că deciziile Comisiei de detenție cu privire la anumite chestiuni procedurale ar fi fost eronate, acest fapt nu ar avea drept efect ilegalitatea detenției reclamantului, nici nu ar constitui temei al unei cereri de *habeas corpus*. Din conținutul articolului 8 din legea din 1940 rezultă că această Comisie nu este o instanță judecătorească și că o cerere formulată în fața acesteia nu constituie o procedură jurisdicțională, ci o simplă cerere cu caracter administrativ.

26. Între timp, la 8 noiembrie 1957 – adică după două zile de la notificarea respingerii cererii de către Curtea Supremă – G. R. Lawless a adresat cererea în fața Comisiei Europene a Drepturilor Omului, în care afirma că arestarea și detenția sa, potrivit articolului 8 din legea din 1940, fără acuzație și judecată, a constituit o încălcare a Convenției și solicita:

(a) eliberarea sa imediată;

(b) plata unei reparații și a despăgubirilor pentru privarea de libertate; și

(c) plata tuturor costurilor și cheltuielilor decurgând, direct sau indirect, din acțiunile intentate de el în fața jurisdicțiilor irlandeze și a Comisiei în vederea obținerii eliberării sale.

27. Puțin mai târziu, Comisia de detenție a reluat, în temeiul articolului 8 din legea din 1940, examinarea cauzei dlui G. R. Lawless și și-a ținut ședințele în acest scop la 6 și 10 decembrie 1957. La 10 decembrie, la invitația Procurorului General al Republicii Irlanda, G. R. Lawless, prezentându-se personal în fața Comisiei de detenție, s-a angajat verbal de a nu „se implica în nici o activitate ilegală în sensul legilor din 1939 și 1940 cu privire la atentatele contra securității statului”. A doua zi, Ministrul justiției, bazându-se pe articolul 6 din legea nr. 2 din 1940, a emis un ordin prin care a dispus eliberarea dlui G. R. Lawless.

28. Avocatul dlui G. R. Lawless a adus la cunoștința Comisiei Europene a Drepturilor Omului faptul eliberării acestuia printr-o scrisoare datată cu 16 decembrie 1957. În scrisoare, el preciza că Lawless intenționa să-și continue acțiunea în fața Comisiei în ceea ce privește (a) cererea sa de recuperare a despăgubirilor pentru privarea de libertate și (b) cererea de recuperare a tuturor costurilor și cheltuielilor decurgând din acțiunile intentate în vederea obținerii eliberării sale.

VII

29. În cadrul procedurii scrise și orale în fața Curții, Comisia Europeană a Drepturilor Omului și Guvernul irlandez au făcut următoarele concluzii finale :

Comisia, în memoriul său din 27 iunie 1960 :

“Invită Curtea să ia în considerare concluziile Comisiei din raportul său cu privire la cauza Gerard Richard Lawless și

(1) să decidă :

(a) dacă detenția fără judecată a reclamantului de la 13 iulie până la 11 decembrie 1957, în temeiul articolului 4 din legea din 1940 de modificare a legii cu privire la atentatele împotriva securității statului, era sau nu contrară obligațiilor Guvernului reclamat potrivit articolelor 5 și 6 (art. 5 și 6) din Convenție;

(b) dacă această detenție era sau nu contrară obligațiilor Guvernului reclamat potrivit articolului 7 (art. 7) din Convenție;

(2) în cazul în care această detenție ar fi contrară obligațiilor Guvernului reclamat potrivit articolelor 5 și 6 (art. 5 și 6) din Convenție, să decidă:

(a) dacă scrisoarea adresată de Guvern Secretarului General la 20 iulie 1957 constituia sau nu o notificare suficientă în sensul articolului 15, paragraful (3) (art. 15-3) din Convenție;

(b) dacă, a existat sau nu în perioada de 13 iulie până la 11 decembrie 1957, un pericol public amenințând viața națiunii în sensul articolului 15, paragraful (1) (art. 15-1) din Convenție;

(c) în cazul în care un astfel de pericol a existat în acea perioadă, dacă detenția persoanelor fără judecată în temeiul articolului 4 din legea din 1940, așa cum a fost aplicată de către Guvern, era o măsură strictă cerută de circumstanțe;

(3) să decidă, în orice caz, dacă, articolul 17 (art. 17) din Convenție interzice sau nu reclamantului să invoce dispozițiile articolelor 5, 6 și 7 (art. 5, art. 6, art. 7) ;

(4) în lumina deciziilor sale asupra chestiunilor enumerate la paragrafele 1 - 3 ale concluziilor, să decidă și să declare:

(a) dacă faptele constatate constituie sau nu o încălcare din partea Guvernului reclamat a obligațiilor sale potrivit Convenției ;

(b) în caz afirmativ, dacă reclamantul are dreptul la compensație ca rezultat al constatării încălcării și în ce quantum.”

30. Agentul Guvernului irlandez, în cadrul audierilor publice din 10 aprilie 1961:

”Invită Curtea să decidă și să declare că răspunsurile la întrebările formulate la paragraful 58 al memoriului Comisiei din 27 iunie 1960 sunt următoarele :

1. (a) Că detenția reclamantului nu a fost contrară obligațiilor Guvernului potrivit articolelor 5 și 6 (art.5, art. 6) din Convenție.

(b) Că această detenție nu a fost contrară obligațiilor Guvernului potrivit articolului 7 (art. 7) din Convenție.

2. (a) Că scrisoarea Guvernului din 20 iulie 1957 a constituit o notificare suficientă în sensul articolului 15, paragraful (3), (art. 15-3) din Convenție; sau, alternativ, că în prezenta cauza, nici o dispoziție a paragrafului (3) precitat (art. 15-3) nu împiedica Guvernul să se întemeieze pe dispozițiile paragrafului (1) al articolului 15 (art.15-1).

(b) Că în perioada de 13 iulie până la 11 decembrie 1957, exista un pericol public, amenințând viața națiunii în sensul paragrafului (1) al articolului 15 (art.15-1) din Convenție.

(c) Că detenția persoanelor fără judecată, așa cum a fost aplicată de către Guvern, era o măsură strictă cerută de circumstanțe.

3. Că, în orice caz, articolul 17 (art. 17) din Convenție îi interzice reclamantului să invoce dispozițiile articolelor 5, 6 și 7 (art. 5, art. 6, art. 7) din Convenție.

4. (a) Că faptele constatate nu constituie vreo încălcare din partea Guvernului reclamat a obligațiilor sale potrivit Convenției.

(b) Că, în lumina celor expuse supra, reclamantul nu are dreptul la compensație.”

IN DREPT

1. Luând în considerație faptul stabilit că G. R. Lawless a fost arestat de către autoritățile irlandeze la 11 iulie 1957 în temeiul articolelor 21 și 30 din legea nr. 13 din 1939 (Offences against the State Act, 1939); că, la 13 iulie 1957, înainte de expirarea ordinului de arest emis potrivit legii nr. 13 din 1939, dlui G. R. Lawless i-a fost înmănată o copie a unui ordin de detenție emis de către Ministrul justiției la 12 iulie 1957 în temeiul prevederilor articolului 4 din legea nr. 2 din 1940 cu privire la atentatele contra securității statului (Offences against the State (Amendment) Act, 1940); și că, în consecință, acesta a fost deținut, inițial în închisoarea militară din Curragh, iar apoi în Unitatea de detenție din Curragh, până la eliberarea sa la 11 decembrie 1957, fără a fi, în această perioadă, tradus în fața unui judecător;

2. Considerând că această Curte nu este chemată să statueze în privința arestării dlui G.R. Lawless operată la 11 iulie 1957, dar numai, în lumina concluziilor prezentate atât de Comisie, cât și de Guvernul irlandez, dacă detenția dlui G. R. Lawless în perioada de la 13 iulie până la 11 decembrie 1957, în temeiul articolului 4 din legea nr. 2 din 1940 cu privire la atentatele contra securității statului, a fost sau nu conformă prevederilor Convenției;

3. Considerând că, în legătură cu aceasta, Guvernul irlandez a invocat împotriva cererii dlui G. R. Lawless o excepție de inadmisibilitate de fond, în temeiul articolului 17 (art. 17) din Convenție; că trebuie examinată în prealabil această excepție de inadmisibilitate;

Cu privire la excepția de inadmisibilitate în temeiul articolului 17 (art. 17) al Convenției.

4. Luând în considerație că articolul 17 (art. 17) al Convenției are următorul conținut:

„Nici o dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta Convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât cele prevăzute de această Convenție.”

5. Considerând că Guvernul irlandez a afirmat în fața Comisiei și a reafirmat în fața Curții (i) că G. R. Lawless, la momentul arestării sale în iulie 1957 era implicat în activitățile I.R.A. ; (ii) că Comisia, a menționat deja, în paragraful 138 al Raportului său, că comportamentul dlui G. R. Lawless era „de natură a fi serios suspectat de a mai fi implicat în activitățile I.R.A. la momentul arestării sale în iulie 1957, indiferent de faptul dacă era sau nu, la acea data, membru al acestei organizații”; (iii) că I.R.A. a fost interzisă din cauza activității sale îndreptate spre distrugerea drepturilor și libertăților recunoscute de Convenție; că G. R. Lawless era, prin urmare, în iulie 1957, implicat în activități vizate la articolul 17 (art. 17) din Convenție; că, din acest motiv, nu avea dreptul să se prevaleze de articolele 5, 6 și 7 (art. 5, art. 6, art. 7) sau oricare alt articol din Convenție; că, în fapt, un stat, o grupare sau un individ ce desfășoară activitățile vizate la articolul 17 (art. 17) din Convenție nu poate să se prevaleze de nici una din dispozițiile Convenției, că această interpretare este confirmată de altfel prin decizia Comisiei cu privire la admisibilitatea cererii introduse în fața ei în 1957 de către Partidul comunist german; că, totuși, în cazul aplicării articolului 17 (art. 17), un guvern nu este absolvit de orice obligație față de alte Părți Contractante de a asigura comportamentul său potrivit dispozițiilor Convenției;

6. Considerând că, în Raportul său, precum și în cadrul procedurii scrise și orale în fața Curții, Comisia și-a exprimat opinia că articolul 17 (art. 17) nu ar fi aplicabil cauzei; considerând că, în această privință, concluziile Comisiei pot fi rezumate după cum urmează: că scopul general al articolului 17 (art. 17) este de a împiedica ca grupările totalitare să poată exploata în propriile interese principiile enunțate de Convenție; dar că, pentru a atinge acest scop, nu este necesar ca persoanele recunoscute vinovate de implicare în activități îndreptate spre distrugerea unuia dintre drepturile și libertățile garantate de Convenție să fie private de orice drept sau libertate; că articolul 17 (art. 17) se referă în esență la drepturile care ar permite, dacă ar fi fost invocate, de a încerca excluderea dreptului de a se implica în activități îndreptate spre distrugerea „unor drepturi și libertăți recunoscute de Convenție”; că Decizia cu privire la admisibilitatea cererii prezentate de către Partidul comunist german (cererea nr. 250/57) se încadra perfect în sensul atribuit de articolul 17 (art. 17); că, în legătură cu această cerere, nu putea fi vorba de drepturile recunoscute de articolele 9, 10 și 11 (art. 9, art. 10, art. 11) din Convenție, drepturi care, în cazul în care ar fi fost recunoscute Partidului comunist, i-ar fi permis acestuia din urmă să se dedice anume activităților vizate de articolul 17 (art. 17);

Că, în speță, Comisia a apreciat că, chiar dacă G. R. Lawless participa într-adevăr, la momentul arestării sale, la activitățile I.R.A., articolul 17 (art. 17) nu-l împiedica să revendice protecția articolelor 5 și 6 (art. 5, art. 6) din Convenție, nici nu elibera Guvernul irlandez de obligația de a respecta dispozițiile acestor articole, care protejează orice persoană împotriva arestării arbitrare și detenției fără judecată;

7. Considerând că din opinia Curții rezultă că articolul 17 (art. 17) vizează grupuri sau indivizi și are drept scop de a-i pune în imposibilitatea de a deduce din Convenție un drept care le-ar permite să se implice în activități sau să îndeplinească acte îndreptate spre distrugerea unor drepturi și libertăți recunoscute în Convenție; considerând, prin urmare, că, nici o persoană nu poate să se prevaleze de dispozițiile Convenției pentru a se dedica unor activități îndreptate spre distrugerea drepturilor și libertăților precitate; că deși această dispoziție are un conținut negativ, nu poate fi interpretată *a contrario* ca privând o persoană fizică de drepturile individuale fundamentale garantate de articolele 5 și 6 (art. 5, art. 6) din Convenție; că în speță G. R. Lawless nu s-a prevalat de Convenție pentru a justifica sau a săvârși acte contrare drepturilor și libertăților recunoscute de aceasta, ci s-a plâns de faptul că a fost privat de garanțiile acordate de articolele 5 și 6 (art. 5, art. 6) din Convenție; că, în consecință, nu poate reține concluziile prezentate în această privință de către Guvernul irlandez.

Cu privire la chestiunea dacă detenția lui G. R. Lawless de la 13 iulie până la 11 decembrie 1957, în temeiul articolului 4 din legea din 1940 cu privire la atentatele contra securității statului (Offences against the State (Amendment) Act, 1940), fără prezentarea în fața unui

judecător era sau nu contrară obligațiilor Guvernului irlandez în temeiul articolelor 5 și 6 (art. 5, art. 6) din Convenție.

8. Considerând că articolul 5 (art. 5) al Convenției are următorul conținut:

„(1) Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale :

(a) dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent;

(b) dacă a făcut obiectul unei arestări sau al unei dețineri legale pentru nesupunerea la o hotărâre pronunțată, conform legii, de către un tribunal ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;

(c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănui că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșescă o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

(d) dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărâtă pentru educația sa sub supraveghere sau despre detenția sa legală, în scopul aducerii sale în fața autorității competente;

(e) dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;

(f) dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane pentru a o împiedica să pătrundă în mod ilegal pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.

(2) Orice persoană arestată trebuie să fie informată, în termenul cel mai scurt și într-o limbă pe care o înțelege, asupra motivelor arestării sale și asupra oricărei acuzații aduse împotriva sa.

(3) Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit c) din prezentul articol, trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.

(4) Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.

(5) Orice persoană care este victima unei arestări sau a unei dețineri în condiții contrare dispozițiilor acestui articol are dreptul la reparații.”

9. Considerând că, în Raportul său, Comisia și-a exprimat opinia potrivit căreia detenția dlui G. R. Lawless nu se referă la nici una dintre categoriile de cazuri enumerate la articolul 5 paragraful 1 (art.5-1) din Convenție și, prin urmare, nu a constituit o măsură privativă de libertate autorizată de dispoziția precitată; că în aceasta opinie se subliniază că paragraful 1 al articolului 5 (art. 5) autorizează privarea de libertate doar în șase categorii distincte de cazuri, dintre care doar cele vizate de dispozițiile literelor (b) (art. 5-1-b) *in fine* („în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege”) și (c) (art. 5-1-c) ale paragrafului menționat pot fi luate în considerație în speță, Guvernul irlandez invocându-le ambele în fața

Comisiei pentru a justifica detenția dlui G. R. Lawless; că, în ceea ce privește articolul 5, paragraful 1 litera (b) (art. 5-1-b) *in fine*, detenția lui Lawless potrivit ordinului unui Ministru de Stat întemeiată pe bănuiala că acesta era implicat în activități prejudiciabile menținerii păcii și ordinii publice sau securității statului, nu poate fi considerată drept o măsură luată „în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege”, această dispoziție vizând arestarea sau detenția nu în vederea împiedicării săvârșirii infracțiunilor contra păcii și ordinii publice sau securității statului, dar în vederea garantării executării unor obligații specifice prevăzute de lege;

Considerând, că potrivit Comisiei, detenția dlui G. R. Lawless nu cade cu atât mai mult, sub incidența paragrafului 1 litera (c) (art. 5-1-c) a articolul 5, dat fiind faptul că acesta nu a fost, în perioada examinată, adus în fața autorității judiciare competente; că paragraful 1 litera (c) (art. 5-1-c) nu autorizează arestarea sau detenția unei persoane bănuite de săvârșirea unor infracțiuni penale decât în cazul în care aceasta are loc în vederea aducerii în fața autorității judiciare competente; că, în această privință, Comisia a relevat, în special, că atât din versiunea engleză, cât și din versiunea franceză a dispoziției menționate, rezultă cu claritate că sintagma „în vederea aducerii în fața autorității judiciare competente” nu se aplică numai în cazul unei persoane arestate sau deținute „atunci când există motive verosimile de a bănui că a săvârșit o infracțiune”, dar și în cazul unei persoane arestate sau deținute atunci „când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșească o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia”; că, în afară de aceasta, prezența virgulei în versiunea franceză, după cuvintele „s'il a été arrêté en vue d'être conduit devant l'autorité judiciaire compétente” înseamnă că acest text se refera la toate ipotezele arestării și detenției vizate de cuvintele care urmează după virgulă; că, în plus, dispoziția articolului 5 paragraful 1 litera (c) (art. 5-1-c), trebuie să fie înțeleasă în contextul paragrafului 3 al aceluiași articol (art. 5-3), potrivit căruia orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 litera (c) din articolul menționat (art. 5-1-c), trebuie tradusă de îndată înaintea unui judecător; că, astfel, se confirmă că articolul 5 paragraful 1 litera (c) (art. 5-1-c), nu permite arestarea sau detenția unei persoane decât în vederea aducerii sale înaintea unui judecător;

Luând în considerație faptul că Comisia nu a exprimat nici o opinie cu privire la chestiunea dacă detenția dlui G. R. Lawless era sau nu conformă articolului 6 (art. 6) al Convenției;

10. Considerând că Guvernul irlandez a afirmat în fața Curții:

- că detenția lui G. R. Lawless de la data de 13 iulie până la 11 decembrie 1957 – al cărui comportament general și o serie de fapte precise îl determinau, inclusiv potrivit opiniei Comisiei (paragraful 138 din Raportul său), „să bănuiască foarte serios că ar fi fost implicat în activitățile I.R.A.” la momentul arestării sale în iulie 1957 – nu constituie o încălcare a articolelor 5 și 6 (art.5, art. 6) din Convenție; că Guvernul irlandez a susținut că Convenția nu cere ca persoana arestată sau deținută cu titlu preventiv să fie adusă în fața unei autorități judiciare; și că, în consecință, detenția dlui G. R. Lawless nu a fost contrară cerințelor Convenției; că, în această privință, Guvernul irlandez, fără a face referință în fața Curții, precum a făcut-o în fața Comisiei, la dispozițiile articolelor 5 paragraful 1 litera (b) (art. 5-1-b), a prezentat următoarele concluzii: că articolul 5 paragraful 1 litera (c) (art. 5-1-c), vizează două categorii de cazuri de privare de libertate complet distincte: situația persoanei arestate sau deținute „atunci când există motive verosimile de a bănui că a săvârșit o infracțiune” și cea a persoanei arestate sau deținute atunci „când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșească o infracțiune, etc.”; că din conținutul dispoziției respective rezultă că obligația de a aduce individul arestat sau deținut în fața autorității judiciare competente nu se referă decât la prima categorie din situațiile susmenționate; că anume acesta este sensul acestei dispoziții, în special în versiunea sa engleză;

- că lucrările pregătitoare asupra articolului 5 (art. 5) confirmă sensul astfel atribuit dispoziției menționate; că trebuie să se țină cont de faptul că articolul menționat derivă dintr-o propunere

supusă Comitetului de Experți, în martie 1950, de către delegația Regatului-Unit și că, în consecință, versiunea franceză nu este decât o traducere a textului original englez; că, în ceea ce privește paragraful 1 litera (c) al articolului (art. 5-1-c), cuvintele „or when it is reasonably considered necessary” erau redactate, în primul proiect, după cum urmează: „or which is reasonably considered to be necessary”, ceea ce se referă, în versiunea engleză, la cuvintele „arrest or detention”, și nu la cuvintele „effected for the purpose of bringing him before the competent legal authority”; că, prin urmare, această dispoziție nu a suferit decât modificări de ordin redacțional;

- că dispoziția articolului 5 paragraful 3 (art. 5-3) nu contrazice analiza făcută a paragrafului 1 litera (c) al aceluiași articol (art. 5-1-c); că paragraful 3 (art. 5-3) nu vizează decât prima categorie a cazurilor menționate la paragraful 1 litera (c) (art. 5-1-c) și nu cazul arestării sau detenției unei persoane atunci „când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșească o infracțiune” ; că această interpretare este confirmată prin faptul că în statele contractante de tradiție juridică anglo-saxonă (Common Law Countries) o persoană nu poate fi judecată pentru faptul că a avut intenția de a comite o infracțiune;

- că, în plus, articolul 5 paragraful 3 (art. 5-3) derivă, de asemenea, dintr-o propunere a delegației britanice supuse, în martie 1950, „Comitetului de Experți” însărcinat să elaboreze un prim proiect al Convenției; că propunerea britanică menționată a fost încorporată în proiectul rezultat din lucrările Comitetului de Experți; că acest proiect a fost examinat ulterior la o „Conferință a Înalților Funcționari”, care a suprimat la paragraful 3 cuvintele „or to prevent his committing crime” („sau de a-l împiedica să săvârșească o infracțiune”); că, în consecință, paragraful 3, după modificarea operată de Înalții Funcționari, are următorul conținut:

„Orice persoană arestată sau deținută, fiind acuzată de comiterea unei infracțiuni, în condițiile prevăzute de paragraful (1) (c) (art. 5-1-) trebuie adusă de îndată înainte unui judecător sau a altul magistrat împuternicit prin lege”;

- că din cele precedente rezultă că Înalții Funcționari aveau intenția de a exclude din câmpul de aplicare a articolului 5 paragraful 3 (art. 5-3) cazul unei persoane arestate în vederea împiedicării săvârșirii infracțiunii; că această intenție a Înalților Funcționari este confirmată, între altele, prin următorul fragment din raportul acestora adresat Comitetului de Miniștri (Doc. CM/WP 4 (50) 19, p. 14):

„Conferința a considerat util să menționeze că arestarea sau detenția autorizată, atunci când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a împiedica o persoană să săvârșească o infracțiune, nu ar trebui să permită introducerea unui regim de poliție. Cu toate acestea, în anumite circumstanțe, arestarea unei persoane poate să fie necesară în scopul de a o împiedica să săvârșească o infracțiune, chiar dacă faptele prin care s-a manifestat intenția acesteia de a o săvârși nu constituie, prin ele însele, o infracțiune penală. În scopul de a evita potențiale abuzuri de dreptul astfel acordat autorităților publice, este necesară aplicarea riguroasă a dispozițiilor articolului 13, paragraful 2 (art. 13-2)”.

- că din raportul menționat al Înalților Funcționari rezultă că aceștia – conștienți de riscurile unui abuz în cazul aplicării unei dispoziții care permite, astfel ca articolul 5, paragraful 1 litera (c) (art. 5-1-c), arestarea sau detenția unei persoane atunci când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a o împiedica să săvârșească o infracțiune – au dorit să evite aceste riscuri nu printr-o hotărâre judecătorească, ci printr-o aplicare riguroasă a regulii conținute la articolul 13, paragraful 2 al proiectului, devenit ulterior articolul 18 (art. 18) al Convenției; și că, prin urmare, articolul 5 (art. 5) nu a suferit decât modificări de ordin redacțional, care, însă, nu au făcut sensul acestui text absolut clar, de natură să elimine orice interpretare eronată;

- că, în ceea ce privește articolul 6 (art. 6) din Convenție, Guvernul irlandez a susținut că această dispoziție nu este relevantă speței, deoarece dl Lawless nu a făcut obiectul nici unei acuzații penale;

11. Considerând că Comisia, atât în Raportul său, cât și Delegatul său principal în cursul pledoariilor verbale, au respins interpretarea articolului 5 (art. 5) făcută de Guvernul irlandez, bazată, în parte, pe lucrările pregătitoare; că Comisia a menționat, înainte de toate, că, potrivit unei reguli bine stabilite cu privire la interpretarea tratatelor internaționale, nu se permite recurgerea la materialele lucrărilor pregătitoare, atunci când sensul dispozițiilor care urmează a fi interpretate este clar și neechivoc; că și atunci când s-ar recurge la materialele lucrărilor pregătitoare, nici un element nu permite infirmarea interpretării date dispozițiilor articolului 5 (art. 5) de către Comisie; că, în sprijinul interpretării sale, aceasta a avansat argumentele care pot fi rezumate după cum urmează: că este adevărat că, în cadrul Consiliului Europei, articolul 5 (art. 5) derivă dintr-o propunere adresată Comitetului de Experți, în martie 1950, de delegația Marii Britanii, dar că această propunere se baza pe un text elaborat în cadrul O.N.U. de către un grup de state, din care făcea parte nu numai Marea Britanie, dar și Franța; că acest text a fost elaborat în cadrul O.N.U. în mai multe limbi, inclusiv engleză și franceză; că delegația britanică, adresându-și propunerea Comitetului de Experți ai Consiliului Europei, a remis ambele versiuni, franceză și engleză, a textului în cauză; că versiunea engleză nu poate fi considerată drept text de bază; că, dimpotrivă, totul indică că toate modificările din versiunea engleză, și în special, cele referitoare la articolul 5 paragraful 1 litera (c) (art. 5-1-c), au fost operate, în cadrul lucrărilor pregătitoare desfășurate în incinta Consiliului Europei, în vederea adaptării acesteia la versiunea franceză, care, în afara unor modificări redacționale neesențiale pentru necesitățile cauzei, este în mod esențial aceeași ca și cea reținută în mod definitiv la articolul 5 (art. 5) din Convenție; că aceasta este mai ales adevărat în ceea ce privește virgula după cuvintele „autoritate judiciară competentă”, care confirmă în mod formal interpretarea articolului 5 paragraful 1 litera (c) (art. 5-1-c) operată de către Comisie; că lucrările pregătitoare ale articolului 5, paragraful 3 (art. 5-3) exclud orice echivoc în ceea ce privește intenția redactorilor Convenției de a cere ca orice persoană arestată sau deținută în condițiile vizate de una sau cealaltă din ipotezele de la paragraful 1, litera (c) al aceluiași articol (art. 5-1-c) să fie adusă de îndată în fața unui judecător; că acest text își are, de asemenea, originea în ambele versiuni lingvistice ale proiectelor Pactelor O.N.U.; că este adevărat că cuvintele „on the charge of having committed a crime” au fost suprimate de însuși Comitetul de Miniștri, la 7 august 1950, dar numai în scopul de a pune versiunea engleză în concordanță cu versiunea franceză, care, deja la faza lucrărilor pregătitoare ale Conferinței Înalților Funcționari, avea următorul conținut: „Toute personne arrêtée ou détenue, dans les conditions prévues au paragraphe 1 (c) etc. ...”; că concluziile Guvernului irlandez nu-și găsesc suportul în materialele lucrărilor pregătitoare;

12. Considerând că, în primul rând, Curtea trebuie să țină cont că regulile enunțate la articolul 5, paragraful 1 litera (b) și articolul 6 (art. 5-1-b, art. 6) nu sunt relevante speței, primul pentru că dl G. R. Lawless nu a fost deținut „pentru nesupunerea unei hotărâri pronunțate, potrivit legii, de către un tribunal”, iar al doilea pentru ca acesta nu a făcut obiectul unei acuzații în materie penală; considerând că, în acest context, Curtea este chemată să examineze dacă detenția dlui G. R. Lawless de la data de 13 iulie până la 11 decembrie 1957, în temeiul legii nr. 2 din 1940, era sau nu conformă dispozițiilor articolului 5, paragrafele 1, litera (c), și 3 (art. 5-1-c, art. 5-3);

13. Considerând că referitor la această chestiune, Curtea urmează să examineze dacă dispozițiile paragrafelor 1 litera (c) și 3 ale articolului 5 (art. 5-1-c, art. 5-3) prescriu sau nu că o persoană arestată sau deținută atunci „când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a o împiedica să săvârșească o infracțiune” trebuie să fie adusă în fața judecătorului, cu alte cuvinte, dacă, la paragraful 1 litera (c) al articolului 5 (art. 5-1-c), cuvintele „în vederea aducerii în fața autorității judiciare competente” se referă numai la cuvintele „atunci când există

motive verosimile de a bănui că a săvârșit o infracțiune” sau și la cuvintele „atunci când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a o împiedica să săvârșească o infracțiune”;

14. Considerând că conținutul articolului 5, paragraful 1 litera (c) (art. 5-1-c) este suficient de clar pentru a răspunde la această întrebare; că este evident că sintagma „în vederea aducerii în fața autorității judiciare competente” se referă la toate categoriile de cazuri de arestare sau detenție vizate la acest paragraf; că, în consecință, dispoziția menționată nu permite luarea unei măsuri privative de libertate decât în vederea aducerii persoanei arestate sau deținute în fața autorității judiciare competente, fie că este vorba de o persoană în privința căreia există motive verosimile de a bănui că a săvârșit o infracțiune, fie o persoană în privința căreia există motive temeinice de a crede în necesitatea de a o împiedica să săvârșească o infracțiune sau o persoană în privința căreia există motive temeinice de a crede în necesitatea de a o împiedica să se ascundă după săvârșirea unei infracțiuni;

Considerând, între altele, că paragraful 1 litera (c) al articolului 5 (art. 5-1-c) trebuie înțeles în contextul paragrafului 3 al aceluiași articol (art. 5-3) cu care formează un tot întreg; că paragraful 3 menționat (art. 5-3) prevede expres că „orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol, trebuie tradusă de îndată în fața unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare ...” și „are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil”; că din aceasta rezultă cu claritate obligația de a aduce în fața unui judecător, fie în vederea examinării problemei privării de libertate, fie în vederea examinării fondului, orice persoană arestată sau deținută în condițiile vizate la paragraful 1 litera (c) (art. 5-1-c) în toate ipotezele acestuia; consideră că acesta este sensul clar și firesc al conținutului paragrafului 1 litera (c) (art. 5-1-c), precum și al paragrafului 3 al articolului 5 (art. 5-3);

Considerând că sensul textului astfel degajat din analiza gramaticală este în perfectă armonie cu scopul Convenției, și anume, de a proteja libertatea și siguranța persoanei împotriva arestărilor și detențiilor arbitrare; menționând, în această privință, că, în cazul interpretării incorecte de către Curte a dispozițiilor precitate, orice persoană bănuită că ar avea intenția de a săvârși o infracțiune ar putea fi arestată și deținută doar în baza unei decizii administrative pentru o perioadă nelimitată, fără ca o astfel de arestare sau detenție să poată fi considerată drept o încălcare a Convenției; consideră că o astfel de ipoteză, cu tot aspectul arbitrar pe care îl implică, ar conduce la rezultate contrare principiilor fundamentale ale Convenției; că, prin urmare, Curtea nu ar putea nega articolului 5, paragrafele 1 litera (c) și 3 (art. 5-1-c, art. 5-3) sensul clar și firesc care rezultă din termenii exacti utilizați, precum și din impresia care se degajează din contextul în care sunt plasați; considerând, prin urmare, că nu poate fi acceptată analiza paragrafului 3 (art. 5-3) pe care o face Guvernul irlandez, tinzând să demonstreze că această dispoziție nu se aplică decât primei categorii de cazuri vizate la paragraful 1 litera (c) al articolului (art. 5-1-c), excluzându-se astfel ipoteza arestării sau detenției unei persoane „atunci când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a o împiedica să săvârșească o infracțiune”;

Constatând astfel că textul articolului 5, paragrafele 1 litera (c) și 3 (art. 5-1-c, art. 5-3) este, prin el-însuși, suficient de clar și precis, în sensul că dispune, pe de o parte, că orice persoană în privința căreia „există motive temeinice de a crede în necesitatea de a o împiedica să săvârșească o infracțiune” nu poate fi arestată sau deținută decât „în vederea aducerii în fața autorității judiciare competente” și că, pe de altă parte, odată arestată sau deținută, această persoană trebuie tradusă în fața unui judecător și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil și, constatând, de asemenea, că sensul acestui text este în armonie cu scopul Convenției, Curtea consideră că nu poate, având în vedere unul dintre principiile general recunoscute de interpretare a tratatelor internaționale, să recurgă la materialele lucrărilor pregătitoare;

15. În concluzie, considerând că s-a constatat că G. R. Lawless nu a fost deținut de la data de 13 iulie până la 11 decembrie 1957 „în vederea aducerii în fața autorității judiciare competente” și că, în timpul detenției sale, acesta nu a fost tradus în fața unui judecător „într-un termen rezonabil”; considerând că, în consecință, detenția sa în virtutea articolului 4 din legea din 1940 nu a fost conformă dispozițiilor articolului 5, paragrafele 1 litera (c) și 3 (art. 5-1-c, art. 5-3) din Convenție; considerând că, prin urmare, este necesar să se examineze dacă, în lumina circumstanțelor particulare ale cauzei, această detenție nu avea alt temei juridic;

Cu privire la chestiunea dacă detenția dlui G. R. Lawless de la data de 13 iulie până la 11 decembrie 1957, în baza legii din 1940 (Offences against the State (Amendment) Act) cu privire la atentatele contra securității statului, era sau nu contrară obligațiilor Guvernului irlandez în temeiul articolului 7 (art. 7) din Convenției;

16. Considerând că Comisia a adus la cunoștință Curții noua alegație formulată de către G. R. Lawless, potrivit căreia detenția sa ar fi constituit o încălcare a articolului 7 (art. 7) din Convenție; că articolul precitat (art. 7) are următorul conținut:

“1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, la momentul săvârșirii sale, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.”

Că argumentele invocate de către G. R. Lawless în fața Comisiei au fost, în substanță, următoarele: că legea din 1940 a intrat în vigoare la 8 iulie 1957, iar acesta a fost arestat la 11 iulie 1957; că din procedura desfășurată în fața Comisiei de detenție – care era competentă să examineze cazurile de detenție operate în temeiul legii din 1940 – rezulta că Ministrul de Stat, semnând ordinul de detenție, a luat în considerație faptele care s-ar fi produs înainte de data de 8 iulie 1957; că, dacă s-ar analiza mai mult conținutul legii din 1940, decât forma acesteia, detenția în temeiul legii menționate ar constitui o pedeapsă pentru săvârșirea unei infracțiuni; că infracțiunile vizate de legea din 1940 nu erau incriminate înainte de 8 iulie 1957, data intrării în vigoare a legii; că, în plus, dacă pentru infracțiunile incriminate el ar fi fost condamnat de către o jurisdicție ordinară, există marea probabilitate să fi fost supus unei pedepse mai puțin severe și susceptibile de a fi revizuită prin exercitarea căilor ordinare de recurs;

17. Considerând că, în Raportul său, Comisia a exprimat opinia că articolul 7 (art. 7) nu este aplicabil cauzei; că, în special, G. R. Lawless nu a fost deținut în urma unei condamnări penale și că pedeapsa sa nu constituia o „pedeapsă mai severă” în sensul articolului 7 (art. 7); că, în plus, articolul 4 din legea din 1940 nu putea fi aplicat retroactiv, din moment ce o persoană nu putea fi deținută în temeiul acestei dispoziții decât dacă un Ministru de Stat considera că aceasta era implicată, ulterior intrării în vigoare a împuternicirilor de detenție acordate de articolul 4, în activități prejudiciabile menținerii păcii și ordinii publice sau securității statului;

18. Considerând că Guvernul irlandez împărtășește opinia Comisiei în această privință;

19. Considerând că din dezbateri rezultă că Guvernul irlandez l-a deținut pe G. R. Lawless în temeiul legii din 1940 cu privire la atentatele contra securității statului doar în scopul de a-l împiedica să desfășoare activități prejudiciabile menținerii păcii și ordinii publice sau securității statului; că această detenție, care a constituit o măsură preventivă, nu poate fi considerată ca rezultând dintr-o condamnare penală în sensul articolului 7 (art. 7) din Convenție; că, în consecință, articolul 7 (art. 7) nu are nici o legătură cu cazul dlui G. R.

Lawless; considerând, prin urmare, că Guvernul irlandez, deținându-l pe G. R. Lawless în temeiul legii din 1940, nu și-a încălcat obligațiile potrivit articolului 7 (art. 7) din Convenție;

Cu privire la chestiunea dacă, în pofida articolelor 5 și 6 (art.5, art. 6) din Convenție, detenția dlui G. R. Lawless se întemeia pe dreptul de derogare recunoscut Înalțelor Părți Contractante, în anumite circumstanțe excepționale, potrivit articolului 15 (art. 15) din Convenție.

20. Considerând că Curtea urmează să examineze dacă detenția dlui G. R. Lawless de la data de 13 iulie până la 11 decembrie 1957 potrivit legii din 1940 (Offences against the State (Amendment) Act) era întemeiată, în pofida articolelor 5 și 6 (art.5, art. 6) ale Convenției, pe dreptul la derogare recunoscut Înalțelor Părți Contractante de articolul 15 (art. 15) din Convenție în anumite circumstanțe excepționale.

21. Considerând că articolul 15 (art. 15) are următorul conținut:

„(1) În caz de război sau de alt pericol public ce amenință viața națiunii, orice Înalță Parte Contractantă poate lua măsuri care derogă de la obligațiile prevăzute de prezenta convenție, în măsura strictă în care situația o cere și cu condiția ca aceste măsuri să nu fie în contradicție cu alte obligații care decurg din dreptul internațional.

(2) Dispoziția precedentă nu îngăduie nici o derogare de la articolul 2, cu excepția cazului de deces rezultând din acte licite de război, și nici de la art. 3, art. 4 par. 1 și art. 7.

(3) Orice Înalță Parte Contractantă ce exercită acest drept de derogare îl informează pe deplin pe Secretarul General al Consiliului Europei cu privire la măsurile luate și la motivele care le-au determinat. Aceasta trebuie, de asemenea, să-l informeze pe Secretarul General al Consiliului Europei și asupra datei la care aceste măsuri au încetat a fi în vigoare și de la care dispozițiile convenției devin din nou aplicabile.”

22. Considerând că din aceste dispoziții, fără a fi detașate din ansamblul angajamentelor asumate în temeiul Convenției, rezultă că Guvernul oricărei Înalte Părți Contractante are dreptul, în caz de război sau pericol public amenințând viața națiunii, să ia măsuri derogatorii de la obligațiile prevăzute de Convenție, cu excepția celor vizate de articolul 15, paragraful 2 (art.15-2) și cu condiția ca acestea să fie strict limitate la exigențele situației și, de asemenea, să nu fie contrare altor obligații decurgând din dreptul internațional; că ține de competența Curții să verifice dacă condițiile enumerate la articolul 15 (art. 15) pentru exercitarea dreptului excepțional de derogare erau întrunite în cauza;

(a) Cu privire la pericolul public amenințând viața națiunii.

23. Considerând că Guvernul irlandez, prin Declarația din 5 iulie 1957, publicată în Jurnalul Oficial la 8 iulie 1957, a pus în vigoare împuternicirile excepționale ce i-au fost acordate prin legea din 1940 (Offences against the State (Amendment) Act, 1940 – Part II) în vederea asigurării menținerii păcii și ordinii publice („to secure the preservation of public peace and order”);

24. Considerând că, printr-o scrisoare din data de 20 iulie 1957 adresată Secretarului General al Consiliului Europei, Guvernul irlandez a declarat expres că „detenția persoanelor în temeiul prezentei legi a devenit necesară pentru a împiedica săvârșirea infracțiunilor contra păcii și ordinii publice și pentru a împiedica menținerea unor forțe militare sau armate, altele decât cele autorizate prin Constituție”;

25. Considerând că, drept răspuns la cererea introdusă de G. R. Lawless în fața Comisiei, Guvernul irlandez a expus o serie de fapte din care el deduce existența, pe parcursul perioadei examinate, a unui „pericol public amenințând viața națiunii” în sensul articolului 15 (art. 15);

26. Considerând că, în fața Comisiei, G. R. Lawless a invocat în susținerea cererii sale că faptele susmenționate, chiar dacă ar fi existat, nu ar fi constituit „un pericol public amenințând viața națiunii”, în sensul articolului 15 (art. 15); considerând, în plus, că acesta a contestat realitatea anumitor fapte invocate de Guvernul irlandez;

27. Considerând că Comisia, în urma instrucțiunii întreprinse în conformitate cu articolul 28 (art. 28) din Convenție, a exprimat, în Raportul său, opinia majoritară, potrivit căreia în „iulie 1957, în Irlanda exista un pericol public amenințând viața națiunii în sensul articolului 15, paragraful 1 (art. 15-1) din Convenție”;

28. Considerând că, în contextul general al articolului 15 (art. 15) din Convenție, sensul normal și obișnuit al cuvintelor „în caz de război sau în caz de pericol public amenințând viața națiunii” este suficient de clar; că ele desemnează o situație de criză sau de pericol excepțional și iminent ce afectează ansamblul populației și constituie o amenințare pentru viața organizată a comunității dintr-un stat; că, degajând astfel sensul normal și obișnuit al acestei noțiuni, Curtea urmează să verifice dacă faptele și circumstanțele care au determinat Guvernul irlandez să adopte Declarația din 5 iulie 1957 cad sub incidența acestei noțiuni; că, după examinare, Curtea consideră că faptele și circumstanțele ce au determinat Guvernul irlandez să adopte Proclamația din 5 iulie 1957 cad sub incidența acestei noțiuni; că existența la acel moment a unui „pericol public amenințând viața națiunii” a putut fi dedusă în mod rezonabil de către Guvernul irlandez, reieșind din conjunctura mai multor elemente constitutive, și anume: în primul rând, existența, pe teritoriul Republicii Irlanda, a unei armate secrete acționând în afara ordinii constituționale și făcând uz de violență pentru a-și atinge scopurile; în al doilea rând, faptul că această armată opera, de asemenea, în afara teritoriului statului, compromițând astfel grav relațiile Republicii Irlanda cu țara învecinată; în al treilea rând, agravarea progresivă și alarmantă a activităților teroriste în toamna anului 1956 și pe tot parcursul primului semestru al anului 1957;

29. Considerând că, în pofida gravității situației, Guvernul a reușit să mențină, prin mijloacele rezultate din legislația ordinară, funcționarea aproape normală a instituțiilor publice, dar că ambuscada ucigașă survenită în noapte din 3 spre 4 iulie 1957 pe teritoriul Irlandei de Nord în proximitatea frontierei a pus în evidență în ajunul zilei de 12 iulie – dată, care, din motive istorice, este deosebit de critică pentru menținerea păcii și ordinii publice – pericolul iminent de amenințare a națiunii din cauza persistenței în Irlanda de Nord a activităților ilegale ale I.R.A. și ale diferitor grupări asociate, acționând de pe teritoriul Republicii Irlanda;

30. Considerând, în concluzie, că Guvernul irlandez avea temeiuri să declare că în Republica Irlanda exista un pericol public amenințând viața națiunii și că, în consecință, acesta avea dreptul să adopte, în aplicarea dispozițiilor articolului 15, paragraful 1 (art. 15-1) din Convenție și în scopul în care aceste dispoziții au fost prevăzute, măsuri derogatorii de la obligațiile decurgând din Convenție;

(b) Cu privire la chestiunea dacă măsurile derogatorii de la obligațiile decurgând din Convenție au fost luate „în măsura strictă în care situația o cere”.

31. Considerând că, potrivit articolului 15 paragraful 1 (art. 15-1), o Înaltă Parte Contractantă nu poate deroga de la obligațiile decurgând din Convenție decât „în măsura strictă în care situația o cere”; că, în consecință, Curtea trebuie să examineze în speță dacă punerea în vigoare a Titlului II al legii din 1940 constituia o măsură strictă dictată de pericolul public existent în 1957;

32. Considerând că G. R. Lawless a susținut în fața Comisiei că, chiar dacă în 1957 ar fi existat o situație justificând o derogare de la obligațiile decurgând din Convenție, punerea în

aplicare a Titlului II al legii din 1940 cu privire la atentatele contra securității statului nu era proporțională exigențelor stricte impuse de situație;

33. Considerând că Guvernul irlandez a afirmat în fața Comisiei, precum și în fața Curții, că măsurile luate în temeiul Titlului II al legii din 1940 erau, în acele circumstanțe, strict impuse de situație, în potrivit articolului 15, paragraful 1 (art. 15-1) din Convenție;

34. Considerând că, deși majoritatea membrilor Comisiei au împărtășit concluziile Guvernului irlandez la acest capitol, unii dintre membrii Comisiei au dedus din faptele constatate concluzii distincte;

35. Considerând că s-a afirmat că, având în vedere mijloacele de care dispunea Guvernul irlandez în 1957 pentru a face față activităților I.R.A. și grupărilor sale disidente, acesta ar fi putut lua alte măsuri, care ar fi făcut inutilă recurgerea la un mijloc atât de grav precum detenția fără judecată; că, în acest context, s-a menționat aplicarea legislației penale ordinare, crearea jurisdicțiilor penale speciale, de tipul celor prevăzute în legea din 1939 cu privire la atentatele contra securității statului, sau a tribunalelor militare; că ar fi fost posibilă identificarea altor măsuri, precum închiderea completă a frontierei dintre Republica Irlanda și Irlanda de Nord;

36. Cu toate acestea, considerând, în aprecierea Curții, că s-a adevărit că aplicarea legislației ordinare nu a permis în 1957 împiedicarea pericolului sporit ce amenința Republica Irlanda; că funcționarea jurisdicțiilor penale ordinare și chiar a jurisdicțiilor penale speciale sau a tribunalelor militare nu era suficientă pentru restabilirea păcii și ordinii publice; că, în special, activitatea de colectare a probelor suficiente pentru condamnarea persoanelor implicate în activitățile I.R.A. și ale grupărilor sale disidente întâmpina mari dificultăți din cauza caracterului militar, secret și terorist al acestor grupări, precum și din cauza terorii pe care acestea o inspirau în rândul populației; că faptul că aceste grupări își desfășurau activitățile în principal în Irlanda de Nord, cele desfășurate în Republica Irlanda fiind practic limitate la pregătirea raidurilor militare efectuate dincolo de frontieră, constituia un obstacol suplimentar cu care se confrunta activitatea de colectare a probelor suficiente; că închiderea completă a frontierei ar fi antrenat, pentru ansamblul populației, repercusiuni foarte grave, care ar fi depășit măsura strictă pe care situația o cerea;

Că, din cele expuse mai sus, rezultă că nici unul din mijloacele susmenționate nu ar fi permis să se facă față în mod eficace situației existente în Irlanda în 1957; că, în aceste condiții, detenția administrativă – astfel precum a fost instituită prin legea din 1940 – a persoanelor bănuite de implicare în activități teroriste, a fost, în pofida gravității sale, o măsura cerută de circumstanțe;

37. Considerând, de altfel, că legea din 1940 cu privire la modificarea legii cu privire la atentatele contra securității statului prevedea un anumit număr de garanții în vederea prevenirii abuzurilor în cadrul aplicării regimului detenției administrative; că, astfel, aplicarea legii era supusă supravegherii permanente din partea Parlamentului, care, în afara informațiilor exacte pe care le primea cu regularitate cu privire la aplicarea acesteia, putea, de asemenea, în orice moment, să abroge printr-o rezoluție declarația guvernamentală cu privire la punerea în vigoare a legii; că, în plus, legea din 1940, prevedea crearea unei „Comisii de detenție”, alcătuită din trei membri, Comisie pe care Guvernul a constituit-o în realitate, numind în componența acesteia un ofițer al Forțelor apărării și doi magistrați; că orice persoană deținută în temeiul legii din 1940 se putea plânge în fața acestei Comisii, avizul căreia, în cazul în care era favorabil eliberării persoanei interesate, avea caracter obligatoriu pentru Guvern; că, plus la aceasta, jurisdicțiile ordinare puteau, la rândul lor, obliga Comisia de Detenție să-și exercite activitate;

Că în cele din urmă, imediat după declarația cu privire la punerea în vigoare a împuternicirilor de detenție, Guvernul a anunțat public că va elibera orice persoană deținută care își va lua angajamentul de a respecta Constituția și legea și de a nu se implica în activități ilegale; că conținutul acestui angajament a fost ulterior modificat astfel încât persoana deținută nu trebuia decât să-și ia angajamentul de a respecta legea și de a se abține de la desfășurarea activităților contrare legii din 1940; că, imediat după arestare, persoanele arestate erau informate că vor fi eliberate după ce își vor lua angajamentul în cauză; că, într-o țară democratică precum este Irlanda, existența acestei garanții de eliberare, acordată în mod public de către Guvern, constituia, pentru acesta din urmă, o obligație juridică de a elibera toate persoanele care și-ar fi asumat angajamentul în cauză;

Că, în consecință, detenția fără judecată astfel precum a fost instituită prin legea din 1940, însoțită de garanțiile menționate mai sus, apare ca o măsură strict limitată la exigențele situației, în sensul articolului 15 (art. 15) din Convenție;

38. Considerând că, în ceea ce privește cazul particular al dlui G. R. Lawless, nimic nu indică că împuternicirile de detenție acordate Guvernului irlandez prin legea nr.2 din 1940 ar fi fost utilizate împotriva acestuia, fie, în sensul articolului 18 (art. 18) din Convenție, în alt scop decât cel pentru care au fost prevăzute, fie, în sensul articolului 15 (art. 15) din Convenție, în virtutea unei măsuri depășind necesitățile situației la acea dată; că, dimpotrivă, Comisia, constatând în decizia sa din 30 august 1958 cu privire la admisibilitatea cererii că reclamantul epuizase căile interne de recurs, a menționat în Raportul său că conduita generală a dlui G. R. Lawless, „relațiile cu persoane - membri activi notorii ai I.R.A., condamnarea sa pentru portul de documente compromițătoare, precum și alte fapte, erau de natură a-l face pe reclamant să fie foarte serios bănuit de implicare în continuare în activitățile I.R.A. la momentul arestării sale în iulie 1957, fie că era sau nu, la acea dată, membru al acestei organizații; că din dosar rezultă, de asemenea, că, la începutul detenției sale în temeiul legii nr. 2 din 1940, Guvernul irlandez l-a informat pe G. R. Lawless că va fi eliberat dacă își va lua în scris angajamentul de a „respecta Constituția și legile Irlandei” și de „a nu adera, nici sprijini vreo organizație declarată ilegală în temeiul legii din 1939 cu privire la atentatele contra securității statului”; că, în luna decembrie 1957, Guvernul și-a reînnoit, într-o altă formă, propunerea, pe care G. R. Lawless a acceptat-o, luându-și în fața Comisiei de detenție angajamentul verbal de a nu „participa la nici o activitate ilegală în sensul legilor din 1939 și 1940 cu privire la atentatele contra securității statului” și că, în consecință, a fost eliberat;

(c) Cu privire la chestiunea dacă măsurile derogatorii de la obligațiile decurgând din Convenție nu erau „în contradicție cu celelalte obligații decurgând din dreptul internațional”.

39. Considerând că articolul 15 paragraful 1 (art. 15-1) din Convenție nu autorizează o Înalță Parte Contractantă să ia măsuri derogatorii de la Convenție decât cu condiția ca acestea să nu fie „în contradicție cu celelalte obligații decurgând din dreptul internațional”;

40. Considerând că, cu toate că nici Comisia, nici Guvernul irlandez nu au făcut referință, în cadrul procedurii, la această dispoziție, Curtea are misiunea de a asigura respectarea angajamentelor Părților Contractante rezultând din Convenție (articolul 19 al Convenției) (art. 19) și poate să examineze din oficiu dacă condiția susmenționată a fost respectată în speță;

41. Considerând că Curții nu i-a fost adus la cunoștință nici un element care i-ar permite să aprecieze că măsurile luate de Guvernul irlandez prin derogare de la Convenție ar fi fost în contradicție cu alte obligații decurgând pentru acest Guvern din dreptul internațional;

Cu privire la chestiunea dacă scrisoarea adresată de către Guvernul irlandez Secretarului General al Consiliului European la 20 iulie 1957 constituie sau nu o informare oficială suficientă în sensul articolului 15, paragraful 3 (art. 15-3) din Convenție.

42. Considerând că, în sensul articolului 15 paragraful 3 (art. 15-3) din Convenție, un Stat Contractant care exercită, în conformitate cu paragraful 1 al aceluiași articol (art. 15-1), dreptul la derogare, trebuie să informeze în mod complet Secretarul General al Consiliului Europei cu privire la măsurile luate și motivele care le-au inspirat și trebuie, de asemenea, să-i semnalizeze data la care aceste măsuri au încetat să fie în vigoare;

43. Considerând că în speță Guvernul irlandez a adresat la 20 iulie 1957 o scrisoare Secretarului General al Consiliului Europei prin care îl informa – precum este menționat în aceasta : „în conformitate cu articolul 15 (3) (art. 15-3) din Convenție” - despre intrarea în vigoare la 8 iulie 1957 a Titlului II al legii din 1940 (Offences against the State (Amendment) Act); că la această scrisoare erau anexate textele declarației făcute în acest sens de Guvernul irlandez și a legii din 1940 propriu-zise; că Guvernul irlandez a precizat în scrisoare că măsura în cauză „devenise necesară pentru a împiedica săvârșirea delictelor contra păcii și ordinii publice și menținerea de forțe militare sau armate, altele decât cele autorizate de Constituție”.

44. Considerând că G. R. Lawless a contestat în fața Comisiei dreptul Guvernului irlandez de a invoca scrisoarea din 20 iulie 1957 în calitate de informare de derogare valabilă în sensul articolului 15, paragraful 3 (art. 15-3) al Convenției; că el a afirmat în substanță în fața Comisiei: că scrisoarea nu avea deloc caracterul unui aviz de derogare, deoarece Guvernul nu a expediat-o cu intenția de a notifica un adevărat aviz de derogare; că, chiar dacă s-ar considera că scrisoarea constituie un astfel de aviz, aceasta nu corespunde cerințelor formale ale articolului 15, paragraful 3 (art. 15-3), având în vedere faptul că, pe de o parte, ea nu invoca, pentru a justifica detenția fără judecată, existența unei stări de război sau a unui alt pericol public amenințând viața națiunii, iar, pe de altă parte, ea nu definea corect natura măsurii luate de către Guvern; că Delegatul principal al Comisiei a menționat, printre altele, în cursul procedurii în fața Curții un al treilea argument al dlui G. R. Lawless, conform căruia derogarea, chiar dacă ar fi fost notificată în modul corespunzător Secretarului General al Consiliului Europei la 20 iulie 1957, nu era opozabilă persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Irlanda, în măsura în care această derogare era invocată de Guvernul irlandez pentru perioada anterioară datei de 23 octombrie 1957, dată la care aceasta ar fi fost publicată pentru prima oară în Irlanda;

45. Considerând că Comisia și-a exprimat opinia precum că Guvernul irlandez nu a înregistrat nici o întârziere de a informa Secretarul General al Consiliului Europei despre punerea în vigoare a măsurilor speciale referindu-se explicit la articolul 15, paragraful 3 (art. 15-3) din Convenție; că termenii scrisorii din 20 iulie 1957 și ai declarației cu privire la punerea ei în vigoare, erau suficienți pentru a informa Secretarul General cu privire la natura măsurilor luate și că, pentru aceste, constatând că scrisoarea din 20 iulie nu conținea o expunere detaliată cu privire la motivele care au determinat Guvernul irlandez să ia măsurile derogatorii, ea nu consideră că dispozițiile articolului 15, paragraful 3 (art. 15-3) nu au fost suficient respectate în speță; că, în ceea ce privește, în special al treilea argument invocat de G. R. Lawless, Delegații Comisiei au adăugat, în cadrul procedurii în fața Curții, că articolul 15, paragraful 3 (art. 15-3) din Convenției cere doar ca Secretarul General al Consiliului Europei să fie informat cu privire la măsurile derogatorii luate, fără a obliga statul interesat să promulge avizul de derogare în dreptului său intern;

46. Considerând că, în concluziile sale finale, Guvernul irlandez a invitat Curtea să declare, în corespundere cu opinia Comisiei, că scrisoarea din 20 iulie 1957 constituia o informare suficientă în sensul articolului 15, paragraful 3 (art. 15-3) din Convenției sau, cu titlu subsidiar, să declare că, în prezenta cauză, nici o dispoziție a paragrafului 3 menționat (art. 15-3) nu privează Guvernul irlandez de dreptul de a invoca în mod valabil paragraful 1 al aceluiași articol 15 (art. 15-1);

47. Considerând că Curtea este chemată să examineze, în primul rând, dacă, potrivit paragrafului 3 al articolului 15 (art. 15-3) din Convenție, Secretarul General al Consiliului Europei a fost informat în modul corespunzător atât cu privire la măsurile luate, cât și cu privire la motivele care le-au determinat; că Curtea reține, în această privință, că la scrisoarea din 20 iulie era anexat textul legii nr. 2 din 1940 (Offences against the State (Amendment) Act) și cel al declarației emise la 5 iulie și publicată la 8 iulie 1957 cu privire la punerea în vigoare a Titlului II al legii precitate; că, în plus, în scrisoarea din 20 iulie s-a precizat că măsurile au fost luate „pentru a împiedica săvârșirea infracțiunilor contra păcii și ordinii publice și menținerea de forțe militare sau armate, altele decât cele autorizate de Constituție”; că, astfel Guvernul irlandez a informat suficient Secretarul General al Consiliului Europei despre măsurile luate și motivele care le-au determinat; că, în al doilea rând, Guvernul irlandez a adus aceste informații la cunoștința Secretarului General la doar doisprezece zile de la punerea în vigoare a măsurilor derogatorii de la obligațiile decurgând din Convenție; că notificarea a fost făcută astfel fără întârziere; că, în concluzie, Convenția nu conține nici o dispoziție specială care ar obliga Statul Contractant interesat să promulge pe teritoriul său avizul de derogare pe care l-a adresat Secretarului General al Consiliului Europei;

Că în consecință, Curtea constată că în prezentul caz, Guvernul irlandez și-a îndeplinit obligațiile în calitate de Parte la Convenție, în sensul paragrafului 3 al articolului 15 (art. 15-3) din Convenție;

48. Din aceste considerente,

CURTEA,

în unanimitate,

(i) Respinge excepția de inadmisibilitate ridicată de Guvernul irlandez în baza articolului 17 (art. 17) din Convenție;

(ii) Decide că detenția dlui G. R. Lawless fără judecata de la data de 13 iulie până la 11 decembrie 1957, în temeiul articolului 4 al legii nr. 2 din 1940 (Offences against the State (Amendment) Act, 1940), nu-și găsește temeiul juridic în articolele 5 și 6 (art. 5, art. 6) din Convenție;

(iii) Decide că articolul 7 (art. 7) din Convenție nu a fost încălcat;

(iv) Decide că detenția dlui G. R. Lawless de la data de 13 iulie până la 11 decembrie 1957 a fost întemeiată pe dreptul de derogare exercitat în mod corespunzător de către Guvernul irlandez, potrivit articolului 15 (art. 15) din Convenție, în iulie 1957;

(v) Decide că comunicarea adresată de Guvernul irlandez Secretarului General al Consiliului Europei la 20 iulie 1957 a constituit o notificare suficientă în sensul articolului 15, paragraful 3 (art. 15-3) din Convenție;

Decide, în consecință, că faptele constatate în prezenta cauză nu relevă o încălcare din partea Guvernului irlandez a dispozițiilor Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale;

Decide, prin urmare, că G. R. Lawless nu are dreptul la reparație.

Făcut în limbile franceză și engleză, textul francez fiind autentic, la sediul Consiliului Europei la Strasbourg, la întâi iulie o mie nouă sute șaiszeci și unu.

Semnat: R. CASSIN

Președinte

Semnat: P. MODINOS

Grefier

DL G. MARIDAKIS, judecător, alăturându-se dispozitivului hotărârii, anexează, potrivit articolului 50, paragraful 2 din Regulamentul Curții, opinia sa separată.

Parafat: R.C.

Parafat: P.M.

OPINIA SEPARATĂ A DLUI G. MARIDAKIS

Guvernul Irlandei nu a încălcat dispozițiile articolului 15 (art. 15) din Convenție.

Atunci când un stat este angajat într-o luptă pe viață și pe moarte, nimeni nu-i poate cere să renunțe la măsurile de excepție extraordinare: *salus rei publicae lex est*. Anume din acest principiu rezultă dispoziția articolului 15 (art. 15).

Postulând acest drept de protecție, Convenția prescrie în acest articol (art. 15) că „în caz de război sau de alt pericol public ce amenință viața națiunii, orice Înalță Parte Contractantă poate lua măsuri care derogă de la obligațiile prevăzute de prezenta convenție,” cu condiția, totuși, ca să o facă „în măsura strictă în care situația o cere și cu condiția ca aceste măsuri să nu fie în contradicție cu alte obligații care decurg din dreptul internațional.”

Prin „pericol public amenințând viața națiunii” se înțelege o situație absolut excepțională, care pune sau ar putea eventual pune în pericol funcționarea normală a ordinii publice stabilite în conformitate cu voința cetățenilor manifestată în mod legal, atât în ceea ce privește situația din interiorul frontierelor, cât și relațiile cu statele străine.

Guvernul irlandez, estimând că în iulie 1957 activitatea I.R.A. a dobândit caracterul de pericol public amenințând viața națiunii, a pus în aplicare, începând cu 8 iulie 1957, pentru a face față acestui pericol, legea din 1940 cu privire la modificarea legii din 1939 cu privire la atentatele contra securității statului (Offences against the State (Amendment) Act, 1940).

De asemenea, Guvernul Irlandei a notificat Secretarului General al Consiliului Europei, în conformitate cu articolul 15, paragraful 3 (art. 15-3), decizia de a pune în vigoare legea din 1940 prin scrisoarea din 20 iulie 1957, în care declara:

„Am, de asemenea, onoarea de a va atrage atenția asupra articolului 8 al legii, care prevede crearea unei Comisii împuternicite să examineze temeiurile detenției oricărei persoane care i se adresează cu o cerere în acest sens. Comisia prevăzută de articolul precitat a fost creată la 16 iulie 1957.”

Totuși, această derogare nu depășește „măsura strictă în care situația o cere”. Din totdeauna Guvernul irlandez a luptat contra I.R.A. Deci, dacă, pentru a preveni actele I.R.A. susceptibile de a spori pericolul public amenințând viața națiunii, Guvernul adoptă o lege autorizând arestarea oricărei persoane în privința căreia există motive temeinice de a bănuși că are legături cu aceasta organizație clandestină și ilegală, el acționează în limitele impuse statului de articolul 15 (art. 15) din Convenție. Legea, de altfel, nu privează persoana arestată de anumite garanții. O Comisie specială cercetează motivele care au dus la arestarea persoanei, care astfel este protejată împotriva oricărei arestări arbitrare.

Din aceasta rezultă că legea din 1940 privind modificarea legii din 1939 cu privire la atentatele contra securității statului este, potrivit articolului 15 (art. 15) din Convenție, în „măsura strictă în care situația o cere”.

Rămâne de examinat dacă condițiile prelabile, potrivit cărora legea din 1940 permite arestarea, erau întrunite în ceea ce privește persoana reclamantului.

Fără îndoială, reclamantul era membru al I.R.A. Este, de asemenea, cert faptul că I.R.A. era o organizație ilegală și clandestină împotriva căreia Guvernul irlandez nu a încetat niciodată să lupte.

Arestarea reclamantului, în iulie 1957, face parte din campania generală pe care Guvernul irlandez o declanșase pentru a reprimă activitatea acestei organizații ilegale și clandestine. Este adevărat că în iulie 1957 activitatea I.R.A. era în regres, dar acest declin al activității nu era decât un act deliberat al organizației. Pentru a aprecia acest fapt la justa sa valoare, este important ca el să nu fie interpretat izolat, ci în corelație cu activitatea anterioară a I.R.A., din care rezultă perspectiva activității pe care aceasta ar putea-o eventual desfășura pe viitor.

În plus, dacă ținem cont de faptul că reclamantul era un fost membru al I.R.A., Guvernul irlandez, bănuind, chiar și în ipoteza în care reclamantul menționat ar fi încetat să fie membru al I.R.A., că el ar fi putut să participe în continuare la acte favorizând obiectivele acestei organizații, a aplicat în mod legal legea din 1940 în privința reclamantului.

Mai mult, din respect pentru persoană, Guvernul irlandez se limitează la a-i cere reclamantului, pentru a-i reda libertatea, simpla asigurare că acesta va recunoaște de acum înainte „Constituția și legile Irlandei”. Nu am putea considera drept contrară Convenției condiția pusă de Guvernul irlandez pentru eliberarea reclamantului.

Această condiție nu ar aduce cu nimic atingere demnității persoanei umane și nu ar putea fi considerată drept o încălcare a obligațiilor ce le revin statelor potrivit Convenției. De fapt, ceea ce ar trebui să fie considerat drept incompatibil cu Convenția, ar fi eventual puterea statului de a-i cere reclamantului o repudiare a convingerilor sale politice pentru realizarea cărora acesta s-a angajat să lupte în calitate de membru al I.R.A. O astfel de cerință ar fi cu siguranță contrară articolului 10 (art. 10), potrivit căruia orice persoană are dreptul la libera exprimare, la libertatea opiniei și la libertatea de a primi sau comunica informații sau idei. Dar, din textul aceluiași articol (art. 10), rezultă că angajamentul pe care Guvernul îl cerea reclamantului înainte de a-i reda libertatea, anume angajamentul de a respecta de acum înainte Constituția și legile Irlandei, face parte din însuși spiritul Convenției. Aceasta rezultă cu claritate din enumerarea cazurilor în care, în termenii majorității articolelor, statul este autorizat să limiteze exercițiul unor drepturi individuale sau chiar să priveze persoana de acest exercițiu. Și aceste cazuri sunt anume cele de apărare a securității publice, a securității naționale, a integrității teritoriale și de asigurare a garanției ordinii (articolul 2 paragraful 2 (c), articolul 4 paragraful 3 (c), articolele 5, 6, 8 paragraful 2, articolul 9 paragraful 2, articolul 11 paragraful 2) (art. 2-2-c, art. 4-3-c, art. 5, art. 6, art. 8-2, art. 9-2, art. 11-2).

Astfel, dacă fiecare stat recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa drepturile și libertățile definite în titlul I al Convenției (articolul 1) (art. 1), dacă își asumă, în plus, obligația de a respecta drepturile și libertățile recunoscute persoanei (articolul 13) (art.13), persoana are și ea obligația reciprocă, indiferent de convingerile sale intime sau chiar declarate, de a se comporta loial în privința statului și nu poate fi considerată ca fiind absolvită de această obligație. Anume din acest principiu se inspiră rezervele și limitările precitate la drepturilor garantate de Convenție. Și din acest spirit anume se inspiră articolul 17 (art. 17) din Convenție. Și tot același principiu general al dreptului era enunțat în adagiul roman: *nemo ex suo delicto meliorem suam conditionem facere potest* (Digestorum 50.17.134 paragraful 4) (*nemo turpitudinem suam allegans auditur*).

Din cele expuse supra rezultă că Guvernul irlandez, solicitându-i reclamantului asigurarea respectării unei conduite conforme Constituției și legilor Irlandei, nu a făcut decât să-i reamintească respectarea obligației de loialitate față de puterea instituită, și nu a adus nicidecum atingere drepturilor și libertăților prevăzute de Convenție, și anume, libertății conștiinței garantată de articolul 9 (art. 9).

Este adevărat că reclamantul a fost arestat la 11 iulie 1957 potrivit legii din 1940, și că la 16 iulie 1957 el a fost informat că va fi eliberat dacă își va asuma în scris angajamentul de „a respecta Constituția și legile Irlandei și de a nu adera nici sprijini nici o organizație declarată ilegală în temeiul legii din 1939 cu privire la atentatele contra securității statului”.

În perioada din 16 iulie până la 10 decembrie 1957, reclamantul a refuzat să facă această declarație, fără îndoială deoarece aștepta rezultatul petiției pe care o prezentase la 8 septembrie 1957, prin care cerea „ca chestiunea menținerii în detenție să fie examinată de o Comisie specială creată în temeiul articolului 8 din legea din 1940”, și, de asemenea, deoarece aștepta rezultatul cererii pe care o adresase la 8 septembrie 1957 Înaltei Curți a Irlandei prin care solicita, în temeiul articolului 40 al Constituției, pronunțarea unei ordonanțe condiționate de *habeas corpus ad subjiciendum*. Înalta Curte și, în apel, Curtea Supremă, s-au pronunțat în defavoarea reclamantului. Curtea Supremă a emis hotărârea sa motivată la 3 decembrie 1957 și Comisia de detenție și-a reluat ședințele la 6 și 10 decembrie 1957. Anume atunci reclamantul, în fața Comisiei de detenție, și-a asumat angajamentul verbal de a nu se implica în nici o activitate ilegală, în sensul legilor din 1939 și 1940 cu privire la atentatele contra securității statului.

Pe parcursul întregii perioade de timp scurse de la arestarea sa (11 iulie 1957) până la 10 decembrie 1957, reclamantul a introdus un recurs în fața Înaltei Curți și Curții Supreme și a refuzat, atâta timp cât cauza era încă în instanță, să dea asigurarea pe care Guvernul o puneă drept condiție prealabilă eliberării. Acționând în acest fel, reclamantul nu ar putea să se plângă că ar fi fost, în acest timp, privat de libertatea sa.

Din cele expuse rezultă că nu ar putea fi reproșat legii din 1940 cu privire la modificarea celei din 1939, că ar fi incompatibilă cu articolul 15 (art. 15) din Convenție și rezultă că măsurile stabilite prin această lege constituie derogări conforme rezervelor formulate la articolul 5 alin. 1 (c) și 3 (art. 5-1-c, art. 5-3). Rezultă că nu mai este cazul să se examineze fondul alegației potrivit căreia Guvernul irlandez ar fi încălcat obligațiile ce-i revin din aceste ultime dispoziții.

Pe de altă parte, cererea reclamantului nu poate fi declarată inadmisibilă, în temeiul articolului 17 (art. 17) din Convenție. De fapt, acest articol 17 (art. 17) vizează să elimine orice interpretare a clauzelor Convenției ce ar tinde să denatureze drepturile și libertățile garantate de ea și a le face să servească tendințelor sau activităților contrare spiritului Convenției, așa precum este definit în Preambulul său. Reclamantul, indiferent de ilegalitatea ce ar putea fi reproșată comportamentului acestuia, nu poate fi considerat ca desfășurând activități interzise de articolul 17 (art. 17) astfel încât cererea sa să poată fi respinsă, în baza aplicării acestui text, ca fiind inadmisibilă.

Semnat: G. MARIDAKIS